

TIDAHOLMS
KOMMUN

Strategisk plan & budget 2022-2024

Innehåll

1. Kommunalrådet har ordet	4
2. Omvärldsbevakning	5
3. Kommunens organisation	8
4. Politiska mål och ambitioner för Tidaholms kommun	10
Kommunens målstyrning	10
Vision och målområden	12
Attraktiv kommun	13
Medborgaren i fokus	16
Ett miljömässigt hållbart samhälle	18
Ett starkt och växande näringsliv	20
Attraktiv arbetsplats	22
God ekonomi	23
5. Ekonomiska förutsättningar och budget	24
Ekonomiska förutsättningar	25
Resursfördelning och politisk viljeinriktning	26
Budget 2022-2024	27

6. Nämnderna	34
Kommunstyrelsen	35
Jävsnämnd	38
Barn- och utbildningsnämnd	39
Social- och omvårdnadsnämnd	42
Kultur- och fritidsnämnd	45
Samhällsbyggnadsnämnd	49
Finansförvaltningen	52
7. Investeringsbudget	54
8. Bilaga	55
Befolkningsprognos	55
Investeringsbudget	56
Riktade budgetprioriteringar	58
Ekonomistyrningsprinciper	59
Begrepp	65
Budget för balansräkningsenheter	68

Foto: Bård Tollig Larsson, Mostphotos

I. KOMMUNALRÅDET HAR ORDET

Livskvalité

Att som inledningen till en presentation av en budget prata om livskvalité är kanske att bli lite väl filosofisk men i grund och botten är det vad en budget handlar om. Tillsammans har vi i Tidaholm inför 2022 samlat in pengar som vi skall använda för det gemensamma bästa. Det vi kallar för skattemedel. Tillsammans med bidrag från staten, som ju också är skattepengar, har vi inför 2022 cirka 855 miljoner kronor som vi skall skapa förutsättningar för livskvalité för oss som bor i Tidaholms kommun och gärna för de som kommer och hälsar på oss också. Det är så mycket av livskvalité i ditt och mitt liv som inte en kommunal verksamhet kan skapa men med det vi har tillsammans kan vi låta våra barn få gå i skola och förskola. Vi kan erbjuda vård och omvårdnad för våra äldre och vi kan skapa förutsättningar för företag att verka och stötta ett föreningsliv som kan ge oss en meningsfull fritid. Med det vi har tillsammans kan vi bidra till det vi kallar livskvalité.

Vi som står bakom denna budget vill värna om det vi kallar välfärd men också skapa förutsättningar för alla i kommunen att kunna få bo i stad eller på landsbygd, i villa eller i lägenhet. Att känna sig trygg men också att få förverkliga drömmar och visioner.

Att verka för kreativitet och skapande, för egna initiativ och möjlighet att forma sitt eget liv. Vi vill kort och gott bidra till din livskvalité.

Runo Johansson

Kommunalråd
Tidaholm, november 2021

2. OMVÄRLDSBEVAKNING

Sedan utbrottet av Covid-19-pandemin präglas samhällslivet och kommunens arbete av åtgärder för att förhindra smittspridning. I Sverige avslutas den första breda vaccineringsen av hela den vuxna befolkningen under hösten 2021. Folkhälsomyndigheten tar nu fram ett långsiktigt vaccinationsprogram och bedömer att tillgången till vaccin kommer att vara god under flera år framöver. Myndigheten bedömde i augusti 2021 att det inte är möjligt att utrota viruset som orsakar Covid-19. Åtgärder för att förhindra smittspridning kommer troligen att ingå i kommunens arbete under lång tid, särskilt inom äldreomsorgen.

Enligt Nordeas analytiker minskade tillväxten i världen och Sverige under 2020 på grund av pandemin, men återhämtade sig redan under 2021. Enligt samma analys står världen inför en stark ekonomisk utveckling, men också risk för hög inflation och högre räntor samt ett ökat antal personer i långtidsarbetslöshet.

I en rapport från 2018 lyfter SKR (Sveriges kommuner och regioner) fram fem områden som starkt påverkar utvecklingen i Sverige och världen: globalisering, demografi, klimat, teknik och värderingar. Med globalisering menas att stater och samhällen över hela världen knyts samman i ömsesidiga beroendeförhållanden. Den ökade nationalismen och politisk populism som syns på olika håll, tillsammans med spänningar mellan aspirerande stormakter riskerar enligt SKR att bromsa globaliseringen och därmed tillväxten i världen. De ekonomiska klyftorna har ökat i Sverige sedan 1980-talet, vilket också är en global trend. En ökad digitalisering och teknisk utveckling i arbetslivet kommer sannolikt att förstärka de ekonomiska klyftorna i samhället ytterligare.

Enligt SKR påverkas styrningen av kommuner av ett minskande lokalt och regionalt handlingsutrymme. Detta orsakas av att styrning från nationell nivå och från EU ökar när det gäller tjänsternas utbud, omfattning och utformning. Många kommuner har också svårigheter att rekrytera vissa yrkesgrupper. Samtidigt förändras behovet av kompetens och verksamheternas utformning till följd av innovationer inom forskning och utveckling.

Forskning från SOM-institutet visar att andelen av landets vuxna befolkning som är medlem i något politiskt parti har minskat under många år; från 14 procent 1986 till 5 procent 2020. Sveriges statskick förutsätter att de politiska partierna företräder invånarna och deras olika uppfattningar och intressen, men även att partierna lyckas bemanna de poster som en demokratisk styrning av välfärd och statsmakt kräver. På så sätt kan det minskande deltagandet i partipolitiken sägas vara bekymmersamt för demokratins utveckling.

Människors tillit till varandra och till samhällsinstitutionerna är grundläggande för såväl ekonomisk utveckling som offentlig välfärd. Den senaste statistiken tyder på att tilliten i Sverige håller på att minska, framför allt bland yngre. SKR ser också en ökad polarisering i samhället, bland annat vad gäller fördelning av socialt och kulturellt kapital. Unga män som presterar dåligt i skolan och som kanske också bor på platser med mansöverskott, riskerar att bli utan både jobb och partner. Det sociala utanförskapet och en längtan efter sammanhang, närhet och status kan för denna grupp i värsta fall ta sig extrema uttryck, som exempelvis hatbrott, grov kriminalitet eller dragning åt extrema politiska och religiösa rörelser.

I Tidaholm är andelen kvinnor och män jämnt fördelad. Andelen elever som är behöriga att söka till gymnasieskolans yrkesprogram var 88,5 procent år 2020, vilket är något högre än andelen i riket som helhet.

Den tydligaste demografiska trenden i västvärlden är enligt SKR att låga födelsetal och ökad livslängd har medfört en allt äldre befolkning. I Sverige beräknas den demografiska försörjningskvoten stiga, vilket innebär att andelen invånare i arbetsför ålder minskar i förhållande till andelen invånare som inte arbetar. Detta medför på sikt ett ökat behov av kommunala välfärdstjänster såsom barnomsorg, skola och äldreomsorg, samtidigt som kommunens inkomster sannolikt minskar.

Samtidigt som andelen äldre personer i Sverige ökar har flyktinginvandring med många personer i förvärvsverkssamma åldrar också förnygrat befolkningen i Sverige som helhet. Hur välfärdssystemen kommer att påverkas av de demografiska förändringarna beror i stor utsträckning på i vilken omfattning och takt som nyanlända kommer i arbete och kan bidra till finansieringen av välfärden. Kommunerna har flera viktiga uppgifter för att möjliggöra en bra integration; erbjuda utbildning, arbetsgivarrollen och de egna arbetsmarknadsinsatserna. Enligt SKR kommer därför kommuner i Sverige sannolikt att öka sitt fokus på frågor som rör integration.

Sverige har under många år präglats av urbanisering och utflyttning från landsbygdskommuner. År 2020 minskade Tidaholms invånarantal med 56 personer. Med minskande befolkning följer också minskade skatteintäkter till kommunen. Enligt Nordeas analys är det mer fruktbart för landsbygdskommuner så som Tidaholm att arbeta för att få invånare att bo kvar i kommunen, än att öka antalet inflyttande. Höga bostadspriser och möjlighet att arbeta hemifrån medför att även utflyttningen från storstadsregioner ökar.

Enligt SKR är ökade skillnader mellan stad och land en global trend som kan få många negativa följder. Insikten om detta kommer sannolikt att innebära en större politisk uppmärksamhet på frågor som rör landsbygden. Den svenska landsbygden kan även komma att gynnas av ökad turism, ökad livsmedelsproduktion samt bredbandsutbyggnad och teknikutveckling som utmanar föreställningar om landsbygden som en periferi till storstädernas centrum.

För världen som helhet medför klimatförändringar allt fler katastrofer och kriser i form av översvämningar, torka, stormar, utslagna ekosystem, nya sjukdomar, konflikter om vattenresurser samt människor på flykt. Nämnden för Samhällsskydd mellersta Skaraborg (SMS) ansvarar för räddningstjänst i Tidaholm, Falköping, Götene och Skara. SMS skriver i sin årsredovisning 2020 att olyckor och katastrofer orsakade av klimatförändringar och terror kommer att bli allt vanligare. När sådana händelser inträffar krävs omfattande insatser av både personal och material och dessutom ofta under lång tid. I Tidaholm, liksom i alla delar av världen, krävs verkningfulla åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och uppnå övriga globala mål i Agenda 2030.

Källor:

Folkhälsomyndigheten. (2021). <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2021/augusti/tredje-dos-mot-covid-19-troligen-nasta-ar/>

Folkhälsomyndigheten. (2021). <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/statistik-och-analyser/acceptans-for-vaccination-mot-covid-19/resultat-juni-2021/>

Kolada. (2021). Uppgifter om Tidaholms kommun i nyckeltalen Antal Utflyttade från kommunen, N01802 och Antal inflyttade till kommunen under året, N01801, <https://www.kolada.se/>

Nordea. (2021). Prognos för Västsvenska regionen: VGR och Halland, 2021-05-04.

Samhällsskydd mellersta Skaraborg (SMS). (2021). Årsredovisning för Samhällsskydd mellersta Skaraborg 2020.

SCB. (2018). Rapporten Deltagandet i de allmänna valen 2018.

SCB. (2021). Uppgifter om Tidaholms kommun i databasen Kommuner i siffror. <https://kommunsiffror.scb.se/>

SKR. (2018). Rapporten Vägval för framtiden 3 – Utmaningar för det kommunala uppdraget mot år 2030.

SOM-institutet (samhälle, opinion och medier), Göteborgs universitet. (2021). Rapporten Svenska trender 1986-2020.

3. KOMMUNENS ORGANISATION

Politisk organisation

Tidaholms kommuns politiska organisation består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder. Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen har råd, beredningar och utskott knutna till sig.

Nämnderna är uppdelade utifrån ansvars- och verksamhetsområden. Samtliga nämnder har en förvaltning till sitt förfogande.

Tidaholms kommun bedriver en gemensam räddningstjänst tillsammans med Falköping, Skara och Götene kommun. Nämnden för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg är gemensam för de fyra kommunerna. Förvaltningen för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg är placerad i Falköping.

Förvaltningsorganisation

Tidaholms kommun har sex förvaltningar som bistår nämnder och kommunstyrelse med utredning, planering och utförande av tjänster. Verksamheten bedrivs av kommunens anställda personal eller som inköp från andra utförare. Alla förvaltningschefer ingår i Tidaholms kommuns ledningsgrupp. Ledningsgruppen leds av kommundirektören som är kommunens ledande tjänsteperson.

Kommunala koncernföretag

Tidaholms kommun äger koncernen Tidaholms Energi AB. Koncernen består av moderbolaget Tidaholms Energi AB samt dotterbolagen Tidaholms Elnät AB (Teab) och Tidaholms Bostadsbolag AB (Tbab) och Bosnet AB.

Bosnet AB har sitt säte i Karlsborg och ägs med 20 procent vardera av Tidaholms Energi AB, Hjo Energi AB, Karlsborgs Energi AB, Tibro Energi AB och VänerEnergi AB. Bolaget ska vara en gemensam resurs genom rollen som stadsnätoperatör och främja telekommunikationsutvecklingen i ägarkommunerna. Detta görs genom att stötta och samordna ägarnas utveckling på området.

Bolagen leds av politiskt sammansatta styrelser med representanter utsedda av kommunfullmäktige. Bolagens styrelser ansvarar för att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

4. POLITISKA MÅL OCH AMBITIONER FÖR TIDAHOLMS KOMMUN

Kommunens målstyrning

Strategisk plan och budget är kommunfullmäktiges viktigaste verktyg för att styra och leda den kommunala verksamheten. Dokumentet ger besked om vilka mål kommunfullmäktige har satt upp samt fördelning av resurser till nämnderna. Kommunfullmäktiges vision för kommunens utveckling är utgångspunkten vid utformning av Strategisk plan och budget.

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att genomföra, samordna och följa upp kommunens arbete med de strategiska målen. Barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden samt social- och omvårdnadsnämnden uppdras att formulera verksamhetsmål som omsätter kommunfullmäktiges övergripande strategiska mål och strategier till konkret utvecklingsarbete.

Visionen beskriver hur Tidaholm ska utvecklas som kommun på lång sikt. Kommunfullmäktiges vision anger syfte och riktning för kommunens mål och strategier.

Målområden beskriver vilka frågor och områden kommunfullmäktige bedömer är särskilt viktiga att arbeta med för att närma sig den långsiktiga visionen.

Strategiska mål beskriver vad kommunfullmäktige vill uppnå inom varje målområde. De strategiska målen är långsiktiga och knyter an till FN:s globala mål i Agenda 2030.

Finansiella mål anger kommunfullmäktiges målsättningar för kommunens ekonomi. Enligt kommunallagen ska kommunen ha god ekonomisk hushållning. Tidaholms kommun har en god ekonomisk hushållning då vart och ett av kommunfullmäktiges strategiska och finansiella mål uppnås helt eller delvis under ett år.

Verksamhetsmål är nämndens mål och konkretiserar vad nämndens verksamheter ska uppnå. Varje verksamhetsmål knyts till ett strategiskt mål och bidrar till att kommunen utvecklas i riktning mot kommunfullmäktiges vision. Verksamhetsmålen är mätbara och uppnåeliga.

Enhetsmål är enheternas mål och konkretiserar vad en särskild enhet ska uppnå för att bidra till nämndens verksamhetsmål. Enhetsmålen fastställs av tjänstepersoner.

Aktiviteter beskriver vad som ska utföras för att uppnå ett mål. Aktiviteter är ofta ett visst antal åtgärder eller insatser som ska utföras under en given tidsperiod. Aktiviteter beslutas av tjänstepersoner.

Strategier lyfter fram vissa vägval och tillvägagångssätt som ska präglar arbetet med ett visst mål. Både strategiska mål och verksamhetsmål har strategier.

Indikatorer används för att analysera och värdera i vilken grad kommunen har uppnått ett mål. En väl vald indikator visar på en förändring som sker i takt med att kommunen närmar sig målet. Indikatorer kan till exempel vara information om kommunens utbud av service eller vad kommuninvånarna tycker om kommunens verksamheter och service.

Angående indikatorns målvärde innevarande år: Beslut om målvärdet för nästkommande år fattas innan resultatet för innevarande år är fastställt. Det innebär att resultatet för ett år ibland överstiger målvärdet för nästa. Detta justeras då inför nästkommande år.

Vision och målområden

Kommunfullmäktige har antagit en vision som beskriver hur Tidaholms kommun ska utvecklas på lång sikt. Visionen lyder:

I Tidaholms kommun ska vi kunna leva och bo i en god livsmiljö som skapar trygghet, omtanke och utveckling för både individ och företag.

Tidaholms kommun ska vara trygg och säker att bo, vistas och verka i och ge samma möjligheter för alla invånare. Därför är samverkan med andra aktörer i samhället viktigt. Omtanken är vår ledstjärna i vardagen för våra medborgare, vår miljö, vårt klimat, nästa generation och vår framtid. Gemensamt ansvar och samarbete mellan kommuninvånare, beslutsfattare, förvaltning, organisationer/föreningar och lokala företagare ger förutsättningar för en stark handlingskraft och utveckling för individer och företag.

Attraktiv kommun

Tidaholms kommun ska vara en attraktiv kommun som präglas av social hållbarhet och goda levnadsförhållanden. För att skapa ett socialt hållbart samhälle krävs att varje barn, ungdom och vuxen kan lära och utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Det behövs utbildning som inspirerar till ett livslångt lärande, ger goda förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden och minskar utanförskap.

Kommunen ska arbeta för en god folkhälsa vilket innebär att så många som möjligt ska må bra, både fysiskt och psykiskt. Kommunen ska också arbeta för jämlik hälsa mellan grupper i samhället. Kommunen ser mångfald som en styrka och ska tillvarata den resurs som människor med olika etniska och kulturella bakgrunder utgör. Genom strategisk planering samt förebyggande arbete i samverkan med andra aktörer och invånare ska kommunen bidra till ökad trygghet.

En av de främsta utmaningarna för Tidaholms kommun är att möta den demografiska utvecklingen. Genom att utveckla Tidaholm som en attraktiv kommun ser vi till att invånarna trivs och bor kvar samt att fler bosätter sig i kommunen. Detta arbete omfattar en rad områden. Kommunen ska erbjuda ett varierat utbud av boendeformer, skolor och omsorg med hög kvalitet, ett rikt kultur- och fritidsliv, ett levande centrum och inbjudande mötesplatser för invånare och besökare. Kommunen ska värna om Tidaholms kulturarv och historia, och skapa goda förutsättningar för näringslivet samt utveckling av besöksnäringen.

Strategiskt mål: Tidholms kommun skall aktivt medverka till att skapa förutsättningar för det goda livet.

Strategi:

- Vidareutveckla kommunens identitet och stadskärna samt stärka den lokala stoltheten, attraktionskraften och Tidholms platsvarumärke.
- Forma variationsrika och tillgängliga mötesplatser där alla människor kan må bra, känna trygghet, uppleva, leka, lära och växa.
- Arbeta för en god och jämlik folkhälsa vilket innebär att så många som möjligt ska må bra, både fysiskt och psykiskt.
- Skapa förutsättningar för infrastruktur; fibernätsutbyggnad på landsbygden, större andel persontransporter till fots, med cykel och kollektivtrafik.
- Bevara kulturmiljön och landskapsbilden på lång sikt samt tillgängliggöra stråken längs med Tidan.
- Verka för ett aktivt och starkt idrotts-, kultur- och friluftsliv samt skapa unika och gemensamma erbjudanden för medborgare och besökare.
- Öka tillgång till ett varierat boende som passar alla bland annat genom att initiera nya planområden så att byggnation underlättas.
- Ge skola och barnomsorg goda förutsättningar att bedriva en likvärdig utbildning för alla barn och elever i Tidholms kommun.
- Skapa förutsättningar och lyfta betydelsen för det livslånga lärandet och utbilda elever för framtida behov.

FN:s globala utvecklingsmål kopplade till det strategiska målet:

Indikator:

- SCB Medborgarundersökning: nöjdhet med bibliotek
- SCB Medborgarundersökning: nöjdhet med idrott- och motionsanläggningar
- SCB Medborgarundersökning: nöjdhet med kulturlivet
- SCB Medborgarundersökning: trygghet i samhället
- Färdigställda bostäder i flerfamiljs- och småhus under året, antal per 1000 invånare
- Planberedskap för nya bostäder som kan byggas med stöd av alla gällande detaljplaner den 31/12, antal per 1000 invånare
- Andel som upplever Tidholms kommun och det offentliga rummet som en positiv plats (%)
- Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)
- Förvärvsarbetande invånare 20-24 år, andel (%)
- Förvärvsarbetande invånare 25-34 år, andel (%)
- Förvärvsarbetande invånare 35-49 år, andel (%)
- Förvärvsarbetande invånare 50-59 år, andel (%)
- Förvärvsarbetande invånare 60-64 år, andel (%)
- Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)
- Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)
- Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)
- Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)
- Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)
- Antal evenemang inom kommunen (antal)
- Tidholm som kommun att leva och bo i (ranking)
- Tillgången till kommunal service utanför centralorten, andel positiva svar

Medborgaren i fokus

Tidaholms kommun ska bedriva verksamhet och service av hög kvalitet för invånare, besökare, näringsliv och civilsamhälle.

Utveckling av den lokala demokratin är en huvuduppgift för kommunen. En välmående demokrati kännetecknas av att invånare har möjlighet att vara delaktiga i samhällsutvecklingen genom att på olika sätt uttrycka sina uppfattningar, behov och idéer. Detta gäller även barn, vilka enligt barnkonventionen har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad. Möjligheten till delaktighet och inflytande i samhället är även viktiga faktorer för människors hälsa.

Beslut fattas av kommunens valda församlingar. Dessa församlingar ska informeras om invånarnas behov och uppfattningar, och ta dessa i beaktande då beslut fattas. Kommunen ska på lämpliga sätt informera invånarna om kommunens arbete och regelbundet undersöka vad invånare tycker om kommunens verksamheter och service. Kommunen ska även erbjuda invånarna olika former av delaktighet, till exempel genom medborgardialoger, råd, synpunktshantering och möjligheten att lämna Tidaholmsförslag.

Strategiskt mål: Kommunens verksamheter och service för medborgare präglas av delaktighet, hög kvalitet och effektivitet.

Strategi:

- Aktivt skapa förutsättningar för delaktighet, möjlighet till påverkan och inflytande för medborgarna utifrån olika intressentgrupper.
- Bidra till spridning av det demokratiska perspektivet och förmedla hur olika samhällsfrågor hänger samman.
- Utveckla medborgardialog i komplexa samhällsfrågor.
- Tillhandahålla väl fungerande verksamheter och verka för en effektiv och rättssäker ärendehantering som upplevs som trygg och professionell.
- Skapa förutsättningar för att effektivisera och utveckla verksamheterna genom samverkan, innovation och ständiga förbättringar samt stöd av digitalisering utifrån medborgarnas behov.
- Verka för att samtliga medborgare och besökare upplever att de blir väl bemötta av kommunens medarbetare.

Indikator:

- SCB Medborgarundersökning: nöjdhet med bemötande och tillgänglighet
- SCB Medborgarundersökning: nöjdhet med information
- SCB Medborgarundersökning: förtroende för kommunen
- SCB Medborgarundersökning: nöjdhet med inflytande och insyn
- Antal e-petitioner som behandlats av kommunfullmäktige per år
- Synpunktshantering – andel synpunkter som besvaras inom 10 arbetsdagar (%)
- Användning av e-tjänster i Tidaholms kommun (antal ärenden)

FN:s globala utvecklingsmål kopplade till det strategiska målet:

Ett miljömässigt hållbart samhälle

Tidaholms kommun ska arbeta med FN:s globala mål i Agenda 2030, Sveriges klimatmål samt Västra Götalandsregionens mål i Klimat 2030. Kommunens miljö- och klimatarbete ska leda till minskad miljöbelastning och förbättrad hantering av klimatförändringar. Samtliga verksamheter ska inkluderas i kommunens miljö- och klimatarbete.

Tidaholms kommun ska även möjliggöra för invånare, besökare, näringsliv och civilsamhälle att agera hållbart genom att utveckla sina verksamheter, sin myndighetsutövning, sprida kunskap och utgöra ett föredöme i arbetet med miljö- och klimatfrågor.

Strategiskt mål: Tidaholms kommun utvecklas till ett mer miljömässigt hållbart samhälle.

Strategi:

- Arbeta i riktning mot Sveriges klimatmål för att inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser 2045 samt Västra Götalands regionens klimatmål för att vara en fossiloberoende region 2030, genom att genomföra kommunens fyra klimatlöften:
 - Kommunen ställer krav i upphandlingen för transportdelen i nya avtal.
 - Kommunen analyserar inköpsens klimatpåverkan och ställer krav i prioriterade upphandlingar.
 - Kommunen gör investeringar för energieffektiviseringar.
 - Kommunen har ett arbetssätt för en årlig utsläppsminskning, i form av en koldioxidbudget
- Underlätta för tidaholmarna och förenkla för näringslivet att leva klimatsmart.
- Minska användningen av kemikalier som kan leda till ohälsa eller skada.
- Öka andelen svensk och närodlat mat som serveras inom kommunens verksamheter.
- Planera och sköta kommunens natur- och tätortsnära miljöer så att biologisk mångfald främjas i både stad och på landsbygd.
- Sträva efter grön finansiering och hållbara placeringalternativ.
- Se till att det finns god tillgång och bra kvalitet på vatten oavsett om dess ursprung är ett grundvatten eller ytvatten.

FN:s globala utvecklingsmål kopplade till det strategiska målet:

Indikator:

- SCB Medborgarundersökning: klimat- och miljöarbete
- Tidaholms kommuns placering i Aktuell hållbarhet/Miljöaktuelltts kommunranking
- Insamlat mat- och restavfall, kg/person
- Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)
- Miljöbilar i kommunorganisationen, andel (%)
- Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekvivalenter
- Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)

Ett starkt och växande näringsliv

Tidaholms kommun vill främja utvecklingen av ett levande näringsliv och ett starkt civillsamhälle på landsbygden och i tätorten. Att arbetsmarknaden i kommunen erbjuder ett varierat utbud av arbetstillfällen är avgörande för att fler invånare ska bo kvar och flytta till Tidaholms kommun. Tidaholms kommun ska erbjuda ett gott företagsklimat. Med ett gott företagsklimat blir det lättare att starta, driva och utveckla framgångsrika företag i kommunen.

Tidaholms kommun ska arbeta med tre fokusområden för att stödja näringslivet och förbättra företagsklimatet:

1) Arbeta för en aktiv dialog och mellan kommunen och näringslivet för en förstärkt förståelse av respektives verksamheter. Arbeta för förenklad kommunikation och navigering vid näringslivets kontakt med kommunen. Bistå med arenor för nätverkande, utveckling och omvärldsbevakning i syfte att möta framtidens utmaningar.

2) Arbeta för att bibehålla, utveckla och expandera befintligt näringsliv samt samverka för nyetableringar. Fortsatt implementering av platsvarumärket och utveckling av stadskärnan för behållning av ett levande Tidaholm för näringsliv invånare och besökare.

3) Arbeta för ökad samverkan mellan skola och arbetsliv och genom koordination av insatser som rör arbetsmarknadens kompetensbehov matchning och omställning.

Strategiskt mål: Tidaholms kommun skall vara en aktiv och främjande kraft för näringslivet och civillsamhället.

Strategi:

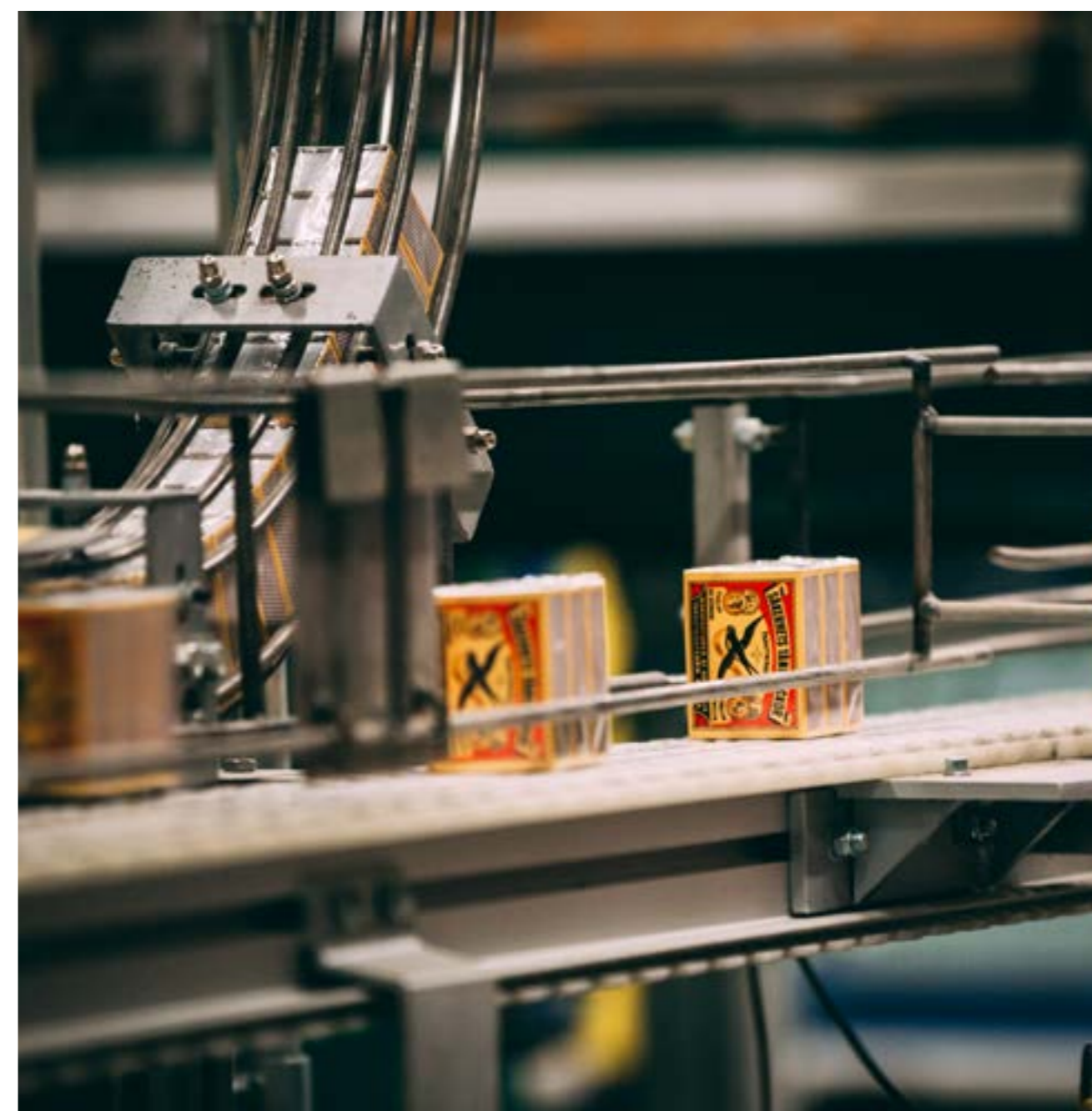
- Arbeta för ett gott företagsklimat genom dialog, snabb, rättssäker och effektiv ärendehantering.
- Ta fram och erbjuda attraktiv industrimark och lokaler.
- Stödja och utveckla kulturella och kreativa näringar.
- Implementera och arbeta för den lokala attraktionskraften och stärka varumärket.
- Fortsätta att stimulera besöksnäringen genom digitala forum.
- Genom internationella samarbeten ska nya kunskaper och kontakter bidra till positiv utveckling så som tillväxt för kommunen samt stärka sysselsättning för medborgarna.
- Underlätta för företagare och organisationer att nyetablera eller utveckla sina verksamheter.

FN:s globala utvecklingsmål kopplade till det strategiska målet:

Indikator:

- Tillgänglig andel planlagd industrimark utifrån helhet (%)
- Företagsklimat, sammanfattande omdöme (Insikt)
- Placering i Svenskt näringslivs företagsklimat
- Antal gästnätter
- Antalet nya företag per 1000 invånare, Nyföretagarbarometern

Attraktiv arbetsplats

Tidaholms kommun ska vara en attraktiv arbetsplats där alla medarbetare trivs, utvecklas och är stolta över att ge god service till kommunens invånare, besökare, näringsliv och civilsamhälle.

Både chefer och medarbetare ska vara delaktiga i verksamhetens utveckling. Kommunen som arbetsgivare ska uppmuntra innovation och nytänkande. Det ska finnas goda möjligheter att prova nya idéer som syftar till att förbättra verksamheten.

Ledarskap är avgörande för att utveckla en god kultur på arbetsplatsen. Ett gott ledarskap innebär bland annat att chefer ger medarbetarna förutsättningar att ta ansvar för sitt arbete och visar uppskattning för medarbetarnas arbetsinsatser.

Strategiskt mål: Tidaholms kommun skall vara en attraktiv arbetsplats

Strategi:

- Ha ett långsiktigt arbete med frågor om värdegrund, friskvård, arbetsmiljö, kompetensutveckling och ledarskap samt främja jämlikhet baserat på exempelvis kön.
- Skapa förutsättningar för medarbetaren genom att verkställa heltid som norm.
- Lyfta betydelsen av det tillitsbaserade ledarskapet inom organisationen
- Verka för att alla medarbetare har goda förutsättningar att ta ansvar för sina arbetsuppgifter genom att agera utifrån sin professionella kunskap, erfarenhet och omdöme.

Indikator:

- Andelen tillsvidareanställda som arbetar heltid (%)
- Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen – faktorn motivation
- Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - faktorn ledarskap
- Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - faktorn styrning
- Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, kommunalt anställda, andel (%)
- Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%)

FN:s globala utvecklingsmål kopplade till det strategiska målet:

FN:s globala utvecklingsmål kopplade till det strategiska målet:

God ekonomi

I Tidaholms kommun är den ekonomiska planeringen långsiktig och strategisk. Det gör att vi kan möta det ökade kommunala ansvaret, demografiska förändringar, extraordinära situationer i omvärlden och skapar förutsättningar för goda livsvillkor för framtida invånare.

De finansiella målen för Tidaholms kommun syftar till att säkerställa en trygg och långsiktig finansiering av kommunens verksamheter.

God ekonomisk hushållning råder då vart och ett av kommunfullmäktiges strategiska och finansiella mål uppnås helt eller delvis under ett år.

Finansiellt mål: Tidaholms kommun har ett resultat motsvarande minst 2 procent av skatter, generella statsbidrag och kommunal utjämning.

Strategi:

- Undvika upplåning till investeringar.
- Arbeta med en treårsbudget i balans, vilket innebär att årets resultat i budgeten uppgår till resultatmålet.

Indikator:

- Årets resultat kommun, kr per invånare
- Årets resultat kommunkoncern, kr per invånare
- Nettokostnad som andel av skatt och generella statsbidrag kommun (%)
- Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommun, (%)

Finansiellt mål: Tidaholms kommun har en god soliditet, vilket innebär minst 30 procent.

Strategi:

- Generera överskott för att klara framtida investeringar i verksamheter.
- Kontinuerligt effektivisera lokalnyttjandet.
- Aktivt avyttra fastigheter som ägs av kommunen i vilka kommunen ej bedriver verksamhet.

Indikator:

- Soliditet kommunen (%)

5. EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH BUDGET

Den omvärldsanalys som presenteras i avsnitt 2 beskriver hur Tidaholms kommun påverkas av den demografiska utvecklingen och ett ökat behov av välfärdstjänster i framtiden.

I skatteunderlagsprognosen ser vi att skatteunderlaget ökar även för 2022. Prognosen för 2022 är en ökning om 4,2 procent, där ökningen av skatteunderlaget främst består av en ökning av generella bidrag som staten tillför kommunerna. Det egna skatteunderlaget krymper med anledning av det försvagade konjunkturläget och befolkningsminskning.

Skatteunderlagsprognosen för 2022 är en ökning om 4,2 procent

Investeringar

De stora investeringsbehoven som finns på nationell nivå finns även i Tidaholms kommun. För att klara dessa investeringar måste Tidaholms kommun under budgetperioden öka upp sin långfristiga låneskuld. Mer information om investeringar finns nedan.

Tidaholms kommuns investeringsbehov de kommande åren sammanfaller med att skatteunderlagets tillväxttakt minskar. Detta medför att tillkommande och ökade kapital- och driftskostnader sätter ytterligare kostnadspress på verksamheterna.

Demografi

Även de demografiska förändringarna påverkar Tidaholms kommun. Totalt så prognostiseras att kommunens invånarantal minskar. Vilket ytterligare förstärker den demografiska försörjningskvoten, där invånarantalet i icke-arbetsför ålder kommer att öka samtidigt som åldersgruppen i arbetsför ålder minskar. Detta medför ökade andelar eller volymer av invånare som tar del av kommunens välfärdsverksamheter såsom barnomsorg, skola och äldreomsorg.

Ekonomiska förutsättningar

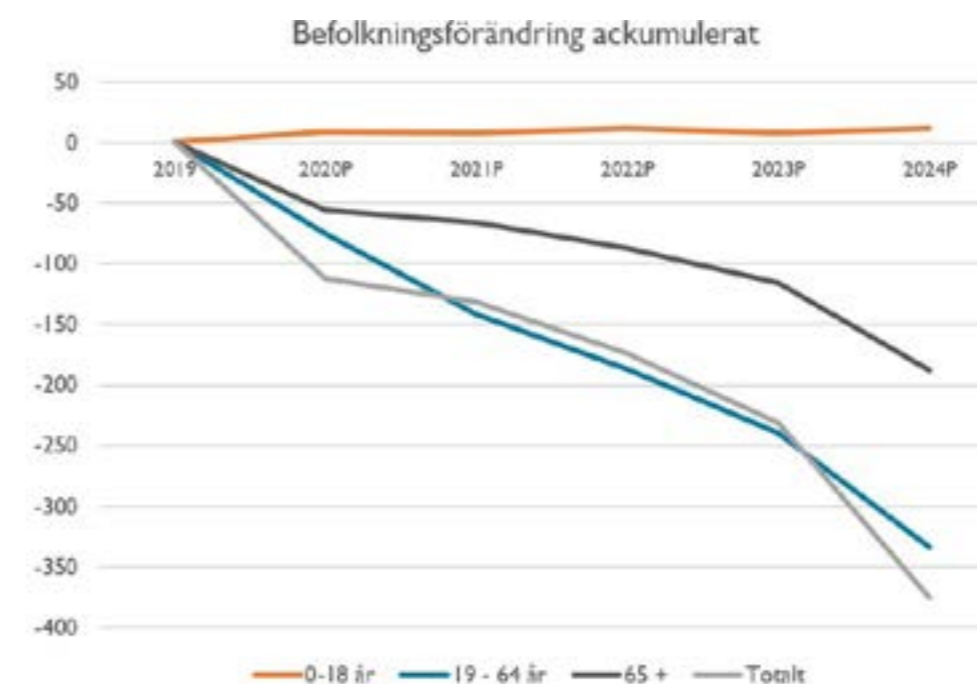
Skatter och generella bidrag

Budgeten för 2022-2024 utgår ifrån följande övergripande antaganden:

- Utdebiteringen är fastställd till 22:07 under hela perioden.
- Skatteunderlagsprognosen samt bidrag och avgifter bygger på prognoser från Sveriges kommuner och regioner (SKR Cirkulär: 21:35, daterad 26 september 2021).

Befolkningsprognos

- Befolkningsförändringen bygger på kommunens befolkningsprognos (Se bilaga).
- Befolkningen förväntas minska från 12 846 (2019 års befolkning) till 12 658 invånare fram till år 2024, prognosen är uppdaterad med uppdaterade antaganden sedan föregående års strategiska plan och budget.

Resultatmål

Kommunen har två finansiella mål, varav det ena även kallas resultatmål.

År 2022 är det budgeterade resultatet för Tidaholms kommun 2,2 procent av skatter och bidrag.

Det budgeterade resultatet innebär att kommunen klarar resultatmålet på 2 procent år 2022. Enligt planen för år 2023 och 2024 når kommunen inte upp till resultatmålet på 2 procent utan att sänka kostnader eller öka intäkter. Det planerade resultatet uppgår dessa år till 1,0 respektive 1,4 procent.

Resursfördelning och politisk viljeinriktning

Enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper tillämpar kommunen en resursfördelningsmodell som är baserad på pris och volym för att göra en initial fördelning av medel till nämndernas budgetramar. Därefter prioriterar och omprioriterar de förtroendevalda politikerna medel utifrån fullmäktiges strategiska mål för att nå balans och harmoni mellan mål och medel.

De beslutade budgetramarna återspeglar således de ambitionsnivåer som referenskostnader och jämförbara kommuner indikerar, men justerat för de prioriteringar beskrivs på kommande sidor.

Budget 2022-2024

Verksamheternas nettokostnader (budgetramar) för 2022 är 5,1 procent högre än 2021, vilket beror på att de generella bidragen enligt skatteunderlagsprognosen ökar samt att Tidaholms kommun har justerat ned resultatmålet för 2022.

Enligt den prognos för 2021 som verksamheterna inkommit med prognostiseras underskott på cirka 3 miljoner kronor (prognosen vid maj exklusive finansförvaltningen), jämfört med 2021 års budget. Detta är en markant förbättring jämfört med tidigare år och är ett resultat av att nämnderna har arbetat med och genomfört anpassningsåtgärder som gett ekonomisk effekt för att komma i balans. Om prognosen avseende 2021 håller så innebär det att nämnderna är närmare balans i sina budgetar än tidigare år.

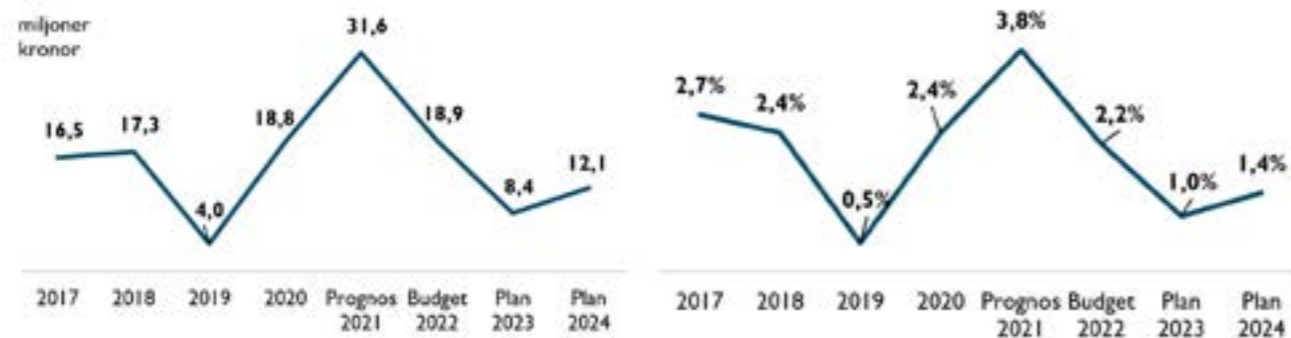
Inför 2023–2024 är ökningen av verksamheternas nettokostnader 3,3 procent respektive 1,9 procent årligen, vilket är en högre ökningstakt än den för skatteintäkter och bidrag. Detta medför att resultatmålet i planen för 2023 och 2024 sänks ytterligare.

Kommunens skatteintäkter och generella bidrag för 2023 förväntas växa med 1,8 procent medans nettokostnaderna ökar med 3,3 procent, effekten blir att kommunens budgeterade resultat sjunker då kostnaderna ökar i högre takt än intäkterna. För att kommunen ska klara av att lägga en budget i nivå med resultatmålet så måste kostnaderna minska eller intäkterna öka för år 2023 och 2024.

Sammanställning (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Årets resultat	17 000	18 900	8 400	12 100
Årets resultat i %	2,1%	2,2%	1,0%	1,4%
Skatteintäkter och bidrag	817 883	854 918	870 578	891 870
Ökning av skatteintäkter och bidrag i %	5,7%	4,5%	1,8%	2,4%
Nettokostnader	755 700	793 885	819 845	835 062
Ökning av nettokostnader i %	5,4%	5,1%	3,3%	1,9%
Investeringsbudget skattefinansierat *	97 909	118 000	59 500	75 500

Sammanställning (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Budgetram	755 700	793 885	819 845	835 062
Årlig förändring (tkr)	38 825	38 185	25 960	15 217
Årlig förändring (%)	5,4%	5,1%	3,3%	1,9%

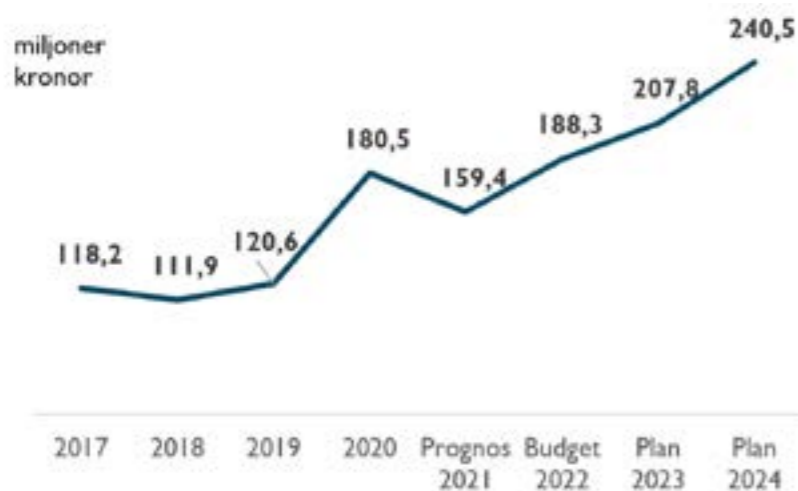
Resultat

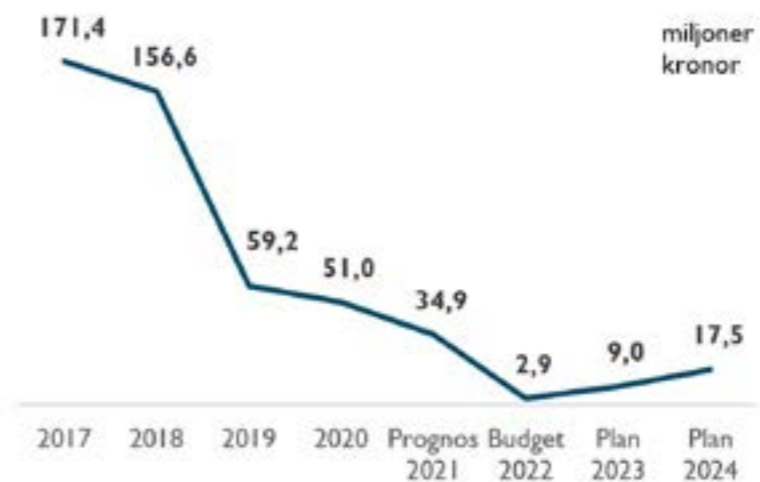
Kommunen har fortsatt stora investeringar under perioden och därför krävs ett positivt resultat för att klara dessa investeringar. Räntekostnaderna väntas ligga kvar på den nuvarande låga nivån under budgetperioden då Riksbankens prognos indikerar detta. Men eftersom kommunens resultatmål har sänkts från tidigare års resultatmål för perioden 2022-2024 så minskar graden av självfinansiering av investeringarna, vilket medför behov av ökad upplåning.

Det höga prognostiserade resultatet för 2021 beror på ökade skatteintäkter jämfört med budget vilket främst beror på en snabbare återhämtning av ekonomin efter pandemin. Kommuner och regioner har för 2021 även erhållit extra statsbidrag, dessa är inkluderade i prognosen.

Låneskuld

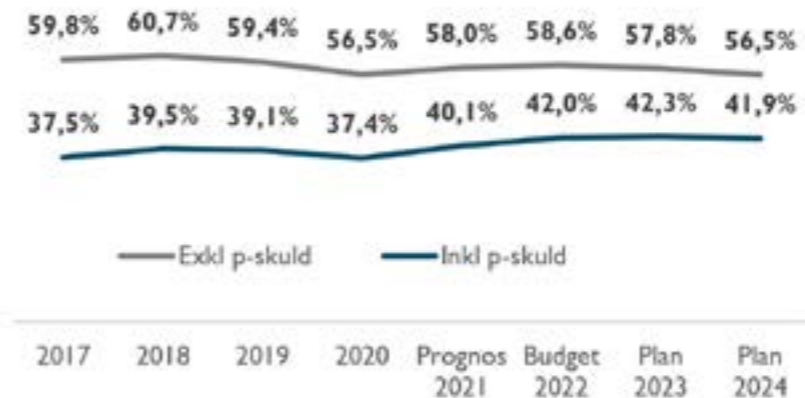
Likvida medel

Den fortsatt höga investeringstakten och det sänkta resultatmålet kommer medföra att kommunen behöver öka sina långfristiga skulder för att klara den planerade investeringstakten. Enligt budgeten 2022–2024 finns en planerad upplåning om 145 miljoner kronor.

Redan i budgeten 2021 fanns en planerad upplåning om 20 miljoner kronor, vilket i dagsläget inte ser ut att behövas tack vare det positiva resultatet för 2021. Sammantaget ökar lånebehovet för perioden då planen indikerar att upplåning krävs varje år för att klara investeringsplanen.

Soliditet

Kommunen har en god soliditet tack vare goda resultat tidigare år, främst 2016 och 2017.

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Verksamhetens intäkter				
Verksamhetens kostnader	-755 700	-793 885	-819 845	-835 062
Av- och nedskrivningar	-39 683	-37 833	-37 333	-38 808
Verksamhetens nettokostnader	-795 383	-831 718	-857 178	-873 870
Skatteintäkter	578 371	615 509	638 398	659 539
Generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgift	239 512	239 409	232 180	232 331
Finansiella intäkter				
Finansiella kostnader	-5 500	-4 300	-5 000	-5 900
Resultat före extraordinära poster	17 000	18 900	8 400	12 100
Extraordinära intäkter				
Extraordinära kostnader				
Årets resultat	17 000	18 900	8 400	12 100

Balansräkning (tusentals kronor)

Tillgångar (tkr)	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	858 158	880 325	917 016
Maskiner och inventarier	21 222	21 222	21 222
Summa materiella anläggningstillgångar	879 380	901 547	938 238
Finansiella anläggningstillgångar			
Värdepapper, andelar, bostadsrätter mm	11 158	11 158	11 158
Summa finansiella anläggningstillgångar	11 158	11 158	11 158
Summa anläggningstillgångar	890 538	912 705	949 396
Bidrag till infrastruktur			
Medfinansiering E20	2 400	2 000	1 600
Summa bidrag till infrastruktur	2 400	2 000	1 600
Omsättningstillgångar			
Förråd	640	640	640
Kortfristiga fordringar	68 061	68 061	68 061
Kassa och bank	2 898	9 044	17 532
Summa omsättningstillgångar	71 600	77 746	86 234
Summa tillgångar	964 538	992 450	1 037 230

Eget kapital, avsättningar och skulder (tkr)	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Eget kapital			
Årets resultat	18 900	8 400	12 100
Resultatutjämningsreserv	91 735	91 735	91 735
Lokal utvecklingsreserv	7 987	7 987	7 987
Övrigt eget kapital	446 446	465 346	473 745
Summa eget kapital	565 067	573 467	585 567
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner o liknande förpliktelser	10 792	10 792	10 792
Avsättning bidrag till infrastruktur	6 596	6 596	6 596
Summa avsättningar	17 388	17 388	17 388
Skulder			
Långfristiga skulder			
Checkräkningskredit	0	0	0
Lån i banker och kreditinstitut	182 869	202 382	235 062
Investeringsinkomster	4 713	4 713	4 713
Andra långfristiga skulder	690	690	690
Summa långfristiga skulder	188 272	207 785	240 465
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	58 309	58 309	58 309
Övriga kortfristiga skulder	135 501	135 501	135 501
Kortfristiga skulder, totalt	193 810	193 810	193 810
Summa skulder	382 082	401 595	434 275
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	964 538	992 450	1 037 230
Ansvarförbindelser (tkr)	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Pensionsförpliktelser inkl löneskatt	159 764	154 108	151 038
Borgen och andra förpliktelser	439 474	416 341	393 208
Summa ansvarförbindelser	599 238	570 449	544 246

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys - kommunen (tkr)	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	18 900	8 400	12 100
Justering för ianspråktaga avsättningar			
Justering för av- och nedskrivningar	37 833	37 333	38 808
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	400	400	400
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	57 133	46 133	51 308
Ökning / minskning kortfristiga fordringar			
Ökning / minskning förråd och varulager			
Ökning / minskning kortfristiga skulder			
Kassaflöde från den löpande verksamheten	57 133	46 133	51 308
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-118 000	-59 500	-75 500
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar			
Försäljning av materiella anläggningstillgångar			
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar			
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar			
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-118 000	-59 500	-75 500
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån	50 000	40 000	55 000
Amortering av skuld	-13 217	-14 550	-16 384
Ökning av långfristiga fordringar	-10 000	-8 000	-8 000
Minskning av långfristiga fordringar	2 063	2 063	2 063
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	28 846	19 513	32 680
Bidrag till Infrastruktur			
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	-	-	-
Årets kassaflöde	-32 020	6 146	8 488
Likvida medel vid årets början	34 919	2 898	9 044
Likvida medel vid årets slut	2 898	9 044	17 532

6. NÄMNDERNA

Nämndens ansvar

Nämnden ansvarar för att utföra de uppgifter som kommunfullmäktige har tilldelat nämnden genom reglementet. Nämnden ansvarar vidare för att fastställda mål och åtaganden uppnås inom tilldelad budgetram. Nämnden ska inrymma sina verksamheter inom den budget som kommunfullmäktige har fastställt. Nämnden fastställer sin verksamhetsplan och beslutar om den tilldelade budgetramens fördelning till sina verksamheter. Beredskap för kostnadsavvikelse mot budget och oförutsedda utgifter ansvarar nämnden för genom omprioriteringar och omfördelningar inom tilldelad budget.

Verksamhetsplaneringen skall bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar och de prioriteringar som nämnden vill göra, för att utifrån kommunfullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans.

Nämnden ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas. I övrigt hänvisas till kommunens ekonomistyrningsprinciper beträffande nämndens ansvar.

Budgetramar 2022

Inför 2022 är budgetramarna dels beräknade utifrån resursfördelning och dels riktade justeringar utöver resursfördelning. Nedan återfinns delarna definierade och markerade med 1-5, vilka sedan återkommer och specificeras med belopp för respektive nämnd.

1. Resursfördelning

Resursfördelningsmodellen tar hänsyn till pris- och volymförändring mellan åren. Den ena delen är den årliga justeringen på prislapparna och den andra är volymförändringen för hela befolkningen eller respektive målgrupp (se mer info under avsnittet begrepp)

För att klara de ekonomiska förutsättningarna krävs att Tidaholm kommuns kostnads massa anpassas. I resursfördelningen förväntas verksamheterna bedriva verksamhet till den nettokostnad som prislappen indikerar. Det betyder att de verksamheter som bedrivs med en nettokostnad som är högre än referenskostnad behöver effektiviseras då budgetramen baseras på referenskostnad. För de verksamheter vars tilldelning utgår från kommungruppens prislapp har justeringar och anpassningar gjorts utifrån den politiska ambitionsnivån och de uppsatta strategiska målen för 2022–2024.

Prislapparna indexeras med följande procent:

- 2019 till 2020: 1,6 procent
- 2020 till 2021: 2,1 procent
- 2021 till 2022: 2,2 procent

2. Verksamhetsförändringar

Innefattar flytt av verksamheter och budgetmedel mellan nämnder.

Anpassningar efter resursfördelning (del 3–4)

För satsningar utöver den framräknade resursfördelningens förslag till fördelning av medel så återfinns riktade budgetprioriteringar (del 3). I budgetramarna finns det tre olika sorters riktade budgetprioriteringar.

- dels finns det satsningar som tillförs nämnden utöver resursfördelningen. Dessa är prioriteringar som är identifierade och motsvarande medel har tillförts nämndens budgetram.
- dels finns kommunens övergripande riktade budgetprioriteringar (se separat avsnitt) som ligger centralt budgeterade på kommunstyrelsen, men där en eller flera nämnder kan vara utförare av uppdraget och kompenseras efter utförande från dessa centralt budgeterade medel. Kompensationen görs årsvis och under samma budgetår.
- en ny typ av prioritering har tillförts inför 2022 där medel reserveras som avses användas i verksamhetsnämnderna i samband med färdigställande av investeringsprojekt som medför ökade kostnader. Medel ligger reserverade och specificerade under finansförvaltningen och omdisponeras i samband med projektavslut då de ökade driftskostnaderna tillkommer. Dessa prioriteringar och medel skjuts till verksamhetsnämnden för att i möjlig mån inte ekonomiskt påverka övriga verksamheter.

För att Tidaholms kommun ska uppnå en budget i balans finns det riktade anpassningar (del 4) som är justeringar av nämndernas budgetramar utöver det som resursfördelningen har tilldelat nämnden. Dessa återfinns på respektive nämnds sida under riktade anpassningar och beskriver vad anpassningen/effektiviseringen avser.

Avseende 2021 så tilldelades barn- och utbildningsnämnden samt social- och omvårdnadsnämnden extra medel utifrån den då ej beslutade budgetpropositionen, medel lades till nämndernas respektive budgetram. Medlen var preliminära och lades på ett år endast. Dessa påvisas för 2021 endast, i denna strategiska plan och budget är beloppen med för att redovisa hur ramarna 2021 var uppbyggda.

Budgetram per nämnd

Nämnd (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Kommunstyrelsen	63 315	61 501	60 815	61 828
Årlig förändring (%)	2,6%	-2,9%	-1,1%	1,7%
Jävsnämnd	316	318	325	330
Årlig förändring (%)	2,6%	0,6%	2,2%	1,6%
Barn- och utbildningsnämnd	340 485	352 618	362 473	362 791
Årlig förändring (%)	6,9%	3,6%	2,8%	0,1%
Kultur- och fritidsnämnd	34 478	34 734	35 864	36 370
Årlig förändring (%)	3,8%	0,7%	3,3%	1,4%
Social- och omvårdnadsnämnd	315 167	322 891	335 416	348 070
Årlig förändring (%)	7,6%	2,5%	3,9%	3,8%
Samhällsbyggnadsnämnd	32 439	34 640	35 411	36 395
Årlig förändring (%)	-2,6%	6,8%	2,2%	2,8%
Finansförvaltningen	-30 500	-12 817	-10 458	-10 723
Årlig förändring (%)	32,1%	-58,0%	-18,4%	2,5%
Summa skattefinansierat	755 700	793 885	819 845	835 062

Kommunstyrelsen

Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsens uppgift är att leda och samordna den kommunala organisationen samt att ansvara för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över nämndernas verksamhet samt den verksamhet som bedrivs i kommunala bolag. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den ekonomiska förvaltningen och personalpolitiska frågor. Styrelsen bereder även de ärenden som ska behandlas av kommunfullmäktige samt ska verkställa och följa upp fullmäktiges beslut.

Kommunstyrelsens budgetram för 2022 omfattar den verksamhet som bedrivs inom kommunstyrelsen, med kommunstyrelsens olika avdelningar. De delar som innefattar pensioner, bidrag, transfereringar och avgifter återfinns under Finansförvaltningen.

Viljeinriktning

Kommunstyrelsen har uppdraget att samla och leda alla kommunens nämnder mot gemensamma mål. I uppdraget ingår att säkerställa att de övergripande målen nås och att detta görs inom kommunens ekonomiska ramar. Under de kommande åren riktas ett särskilt fokus mot hållbarhetsfrågor, både ur miljömässigt, ekonomiskt och socialt perspektiv. För att säkerställa att hela kommunen involveras i utvecklingsarbetet avsätts medel för en landsbygdsberedning.

Kommunen ska möjliggöra ett hållbart arbetsliv och vara en attraktiv arbetsplats. Genom att ha ett långsiktigt arbete med frågor om värdegrund, friskvård, arbetsmiljö, kompetensutveckling och ledarskap ska kommunens medarbetare få den goda arbetsmiljö de har rätt till. Kommunen ska också främja jämlikhet och motverka alla typer av orättvisor på arbetsplatsen.

Digitalisering och arbetssätt som tillämpar ny teknik kommer att påverka all kommunal verksamhet under de kommande åren. Det drivs flera projekt, både centralt och inom olika förvaltningar, för att införa nya system och arbetssätt som effektiviserar för medarbetare och skapar mervärde för invånaren.

Miljömiljonen i budgeten ska accelerera miljöarbetet för kommunen som helhet. Kommunstyrelsens uppdrag är att säkerställa att detta är en prioriterad fråga för kommunens alla verksamheter. Arbetet kommer att kopplas till kommunens klimatlöften. Samhällsbyggnadsnämnden har antagit en ekologiska hållbarhetsstrategi och fortsätter arbetet med att genomföra de aktiviteter som strategin omfattar. Kommunen prioriterar åtgärder som leder till minskade koldioxidutsläpp.

Kommunstyrelsen (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Budgetram	63 315	61 501	60 815	61 828
Årlig förändring (tkr)		- 1 814	- 686	1 013
Årlig förändring (%)		-2,9%	-1,1%	1,7%

	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Budgetram	63 315	61 501	60 815	61 828
Resursfördelning	60 865	64 592	63 203	64 264
Verksamhetsförändringar		-2 441	-2 388	-2 436
Riktade Budgetprioriteringar		1 800		
Riktade Anpassningar				
Kommunens Riktade Budgetprioriteringar	2 450	-2 450		

1. Resursfördelning

Kommunstyrelsens verksamheter omfattas inte av resursfördelningen utan beräknas utifrån föregående års budget.

2. Verksamhetsförändringar

Budgetramen har justerats för flytt av verksamheter mellan nämnder. Delar av näringslivsenheten har flyttats från kommunstyrelsen och återfinns från och med år 2022 under samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, barn- och utbildningsnämnden, samt social- och omvårdnadsnämnden. De centrala riktade budgetprioriteringarna har flyttats till finansförvaltningen.

3. Riktade budgetprioriteringar

De riktade budgetprioriteringarna för 2022 omfattar:

- 1 miljon kronor för att förstärka kommunstyrelsens oförutsedda medel, som möjliggör för omställningsarbeten och utvecklingsprojekt.
- 0,8 miljoner kronor för ökade kostnader inom räddningstjänsten Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS), överförmyndarverksamheten samt medel för allmänna valet 2022.

4. Riktade budgetanpassningar

Kommunstyrelsen har utöver resursfördelningen inga riktade budgetanpassningar.

Investeringsplan

Utöver planerat fastighetsunderhåll av verksamhetslokaler inkluderar investeringsplanen för 2022-2024 följande investering:

- Centrala IT-investeringar inom digitalisering och informationssäkerhet.

Jävsnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Nämnden ansvarar för att besluta i ärenden gällande myndighetsutövning och utöva tillsyn i fall där en annan nämnd normalt har ansvaret men inte kan fatta beslut på grund av jäv.

Nämnd (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Budgetram	316	318	325	330
Årlig förändring (tkr)		2	7	5
Årlig förändring (%)		0,6%	2,2%	1,6%

Jävsnämndens verksamhet omfattas inte av resursfördelningen utan beräknas utifrån föregående års budget.

Barn- och utbildningsnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter enligt skollagen (2010:800). Nämnden ansvarar för förskoleverksamhet, skolbarnomsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, elevhälsa, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare, viss uppdragsutbildning samt kommunal kulturskola.

Viljeinriktning

I Tidaholms kommun sätts barnen i första rummet. Deras trygghet, välmående och utveckling är ett av kommunens grunduppdrag. Alla barn har olika förutsättningar, styrkor och svagheter. Nämnden behöver därför bygga en organisation som kan möta olika individer på olika sätt och stötta dem som behöver det i just den tid då behovet uppkommer.

Det ska finnas en långsiktighet och trygghet inom verksamheten för såväl barn som för pedagogisk personal och skolledare. Vårt mål är att göra framgångsrika projekt och satsningar till ordinarie verksamhet för att alla ska känna tillit till att fungerande stödinsatser för barn och elever inte kommer att tas bort. Vi påbörjar därför en omställning som genom både samordningsvinster och satsningar kommer att vara ett arbetssätt som vi har råd att ha kvar över tid.

När barn kommer till sin förskola eller skola ska de mötas av en pedagogisk miljö med förskollärare, lärare och resurspersoner. Varje elev ska få samma förutsättningar att lyckas oavsett vilken skola han eller hon går på. Vi arbetar för en likvärdig skola i Tidaholms kommun.

Nämnd (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Budgetram	340 485	352 618	362 473	362 791
Årlig förändring (tkr)		12 133	9 855	318
Årlig förändring (%)		3,6%	2,8%	0,1%

	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Resursfördelning	331 635	341 043	352 165	352 297
Verksamhetsförändringar		125	128	130
Riktade Budgetprioriteringar	4 350	11 450	10 180	10 364
Riktade Anpassningar	-			
Extra medel BP 2021	4 500			
Investeringsprojekt - tillkommande driftskostnader (reserverade under FIN)				

1. Resursfördelning

Barn- och utbildningsnämndens verksamheter omfattas av resursfördelning.

Volym

Kommunens befolkningsprognos är uppdaterad och volymerna speglar 2022 års invånarantal. Andelar har setts över och justerats.

Prislapp

Referenskostnaderna för verksamheterna har ökat sedan förra tilldelningen för 2022.

Verksamhet (antal)	Målgrupp	Andel	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Förskola	1-5 år* andel	84%	620	606	596	577
Fritidshem	6-12 år* andel	52%	564	567	573	548
Grundskola (inkl förskoleklass)	6-15 år	100%	1 489	1 511	1 538	1 543
Gymnasieskola / Kultur- och Musikskola	Invånarantal	100%	12 780	12 759	12 730	12 658

Verksamhet (kr)	Referenskostnad 2022
Förskola	148 553
Fritidshem	33 784
Grundskola (inkl Förskoleklass)	104 021
Gymnasieskola	4 604

Verksamhet (kr per invånare)	Genomsnitt Nettokostnad 2022 - Pendlingskommun nära mindre tätort	Kostnadsambitionsnivå	Prislapp - tilldelning 2022
Obligatorisk särskola	681	135 %	917
Gymnasiesärskola	412	185 %	763
Grundläggande vuxenutbildning	212	55 %	116
Gymnasial vuxenutbildning och påbyggnadsutbildning	305	159 %	484
Kultur- och musikskola	341	128 %	438

Utöver resursfördelningen har nämndens budgetram inför 2022 justerats.

2. Verksamhetsförändringar

Budgetramen har justerats för flytt av verksamheter mellan nämnder. Den del av näringslivsenheten som läggs under barn- och utbildningsnämnden återfinns under verksamhetsförändringar.

3. Riktade budgetprioriteringar

De riktade budgetprioriteringarna för de kommande 3 åren omfattar:

- 10,95 miljoner kronor avsätts årligen till följande ändamål:
 - Likvärdighet mellan kommunens större och mindre enheter.
 - Förskoleverksamhet i Madängsholm.
 - Tidiga insatser såsom Samkraft i samarbete med social- och omvårdnadsnämnden.
 - Årligen förstärka Kulturskolans verksamhet.
 - Justering för ökad internhyra i samband med översyn av kostnaderna inom internhyresenheten.
 - Bibehålla kvaliteten i verksamheten utan att behöva genomföra större organisationsförändringar.

Riktad budgetprioritering för 2022.

- 0,5 miljon kronor avsätts under 2022 för att implementera de goda erfarenheter som Samkraft som projekt har visat och syftar till att göra detta projekt till en permanent del av verksamheten.

4. Riktade budgetanpassningar

Det finns inga riktade budgetanpassningar för nämnden.

Investeringsplan

Utöver planerat fastighetsunderhåll på verksamhetslokaler innehåller investeringsplanen för 2022-2024 följande investeringar:

- Projekt för om- och nybyggnation av förskola i Ekedalen
- Projekt för nya förskolelokaler i Madängsholm
- Projekt för utökade förskolelokaler i Fröjered

Social- och omvårdnadsnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Social- och omvårdnadsnämnden ansvarar för kommunens äldreomsorg såsom hemtjänst i enskilt boende, service och omvårdnad i särskilda boendeformer samt övrig äldreomsorg.

Ett ytterligare ansvarsområde är insatser till personer med funktionsnedsättning, som exempelvis särskilda boendeformer, boendestöd och daglig verksamhet.

Nämnden ansvarar även för kommunens individ- och familjeomsorg. I uppgiften ingår försörjningsstöd till enskilda och familjer, insatser riktade mot barn och unga, samt missbruksvård. Nämnden är även arbetslöshetsnämnd.

Viljeinriktning

Tidaholms kommun ska ha en god omvårdnad för såväl äldre som personer med funktionsnedsättning och även kunna ge stöd till individer i utsatthet som har behov av det.

Att andelen äldre i kommunen kommer att öka successivt de kommande åren, tack vare att fler lever längre, är i grunden mycket glädjande. Men det är också en utmaning för social- och omvårdnadsnämnden. För att kunna erbjuda goda insatser för individer, både innan det blir aktuellt med flytt till särskilt boende och efteråt, krävs satsningar på verksamheten under ett flertal år framåt. Förutom en väl utbyggd hemtjänst kommer det att krävas satsningar och förändringar som rör växelvård och kommunens särskilda boenden.

Även verksamheten som riktar sig till personer med funktionsnedsättning växer. Behovet av såväl daglig verksamhet som boendeplatser kommer i framtiden att öka. Det är viktigt att erbjuda dessa individer en god och anpassad verksamhet för att de ska ges möjlighet att vara aktiva i samhällslivet.

Individ- och familjeomsorgen möter de allra mest utsatta individerna i samhället, bland annat barn som far illa och personer som har ett missbruk eller utsätts för våld. Under många år har verksamheten haft större utgifter än budgeterat, trots att åtgärder har vidtagits för att minska kostnaderna. Här krävs en permanent budgetpost för placeringar, i syfte att säkerställa att nämndens budget inte omkullkastas när behov av placeringar uppstår.

Arbete som syftar till att stötta barn och familjer i ett tidigt skede för att undvika problem senare i livet är en viktig del i nämndens arbete.

Nämnd (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Budgetram	315 167	322 891	335 416	348 070
Årlig förändring (tkr)		7 724	12 525	12 655
Årlig förändring (%)		2,5%	3,9%	3,8%

	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Budgetram	315 167	322 891	335 416	348 070
Resursfördelning	304 317	315 266	329 168	341 698
Verksamhetsförändringar		125	128	130
Riktade Budgetprioriteringar	650	7 500	6 120	6 242
Riktade Anpassningar	-			
Extra medel BP 2021	10 200			
Investeringsprojekt - tillkommande driftskostnader (reserverade under FIN)				

I. Resursfördelning

Social- och omvårdnadsnämndens verksamheter omfattas av resursfördelning. Nämnden har tidigare år haft underskott i verksamheterna. Det betyder att nämnden bedriver verksamheter till en nettokostnad som är högre än referenskostnad. För att komma i balans krävs att nämnden verkställer och fortsätter att arbeta med anpassningar och effektiviseringar som ger en ekonomisk effekt.

Verksamhet (antal)	Målgrupp	Andel	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Äldreomsorg	Över 65 år	100%	3 107	3 131	3 155	3 177
Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)	Invånarantal / 0-64 år * andel	1,25%	121	120	120	119
Funktionsnedsättning (0-64år) exkl LSS	Invånarantal	100%	12 780	12 759	12 730	12 658
Individ och Familjeomsorg (IFO) / Arbetsmarknadsenheten	Invånarantal	100%	12 780	12 759	12 730	12 658

Volym

Kommunens befolkningsprognos är uppdaterad och volymerna speglar 2022 års invånarantal. Andelar har setts över och justerats.

Prislapp

Referenskostnaderna för verksamheterna har ökat sedan förra tilldelningen för 2022.

Verksamhet (kr)	Referenskostnad 2022
Äldreomsorg	61 228
Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)	692 438
Individ och Familjeomsorg (IFO)	3 855

Arbetsmarknadsenheten och verksamheten för funktionsnedsättning (0-64 år) exklusive LSS omfattas båda av resursfördelningen och baseras på antalet invånare i kommunen. Prislappen baseras på den genomsnittliga kostnaden för kommungruppen samt en justering till Tidaholms kommuns kostnadsambitionsnivå.

Verksamhet (kr per invånare)	Genomsnitt Nettokostnad 2022 - Pendlingskommun nära mindre tätort	Kostnadsambitionsnivå	Prislapp - tilldelning 2022
Arbetsmarknadsenheten	628	128 %	806
Funktionsnedsättning (0-64år) exkl LSS	1 187	73 %	870

Utöver resursfördelningen har nämndens budgetram inför 2022 justerats.

2. Verksamhetsförändringar

Budgetramen har justerats för flytt av verksamheter mellan nämnder. Den del av näringslivsenheten som läggs under social- och omvårdnadsnämnden återfinns under verksamhetsförändringar.

3. Riktade budgetprioriteringar

De riktade budgetprioriteringarna för 2022 omfattar:

- 7,5 miljoner kronor som avsätts för följande ändamål:
- Kostnader i samband med återgång och drift av Lindängens äldreboende.
- Påbörja införande av demensavdelning.
- Fortsatt implementering av heltidsprojektet med målet att nå samma kostnadsnivå som före införandet av projektet.
- Tidiga insatser såsom Samkraft i samarbete med barn- och utbildningsnämnden.

De riktade budgetprioriteringarna för 2023 och 2024 omfattar:

- 6 miljoner kronor som avsätts för följande ändamål år 2023 och 2024:
- Kostnader i samband med återgång och drift av Lindängens äldreboende.
- Tidiga insatser såsom Samkraft i samarbete med barn- och utbildningsnämnden.

4. Riktade budgetanpassningar

Det finns inga riktade budgetanpassningar för nämnden.

Investeringsplan

Utöver planerat fastighetsunderhåll på verksamhetslokalerna så budgeteras och planeras i investeringsplanen för 2022-2024 för följande:

- Ändamålsenliga lokaler för hemtjänsten.
- Lokal för att samla daglig verksamhet inom LSS. Idag finns verksamheten på flera platser vilket försvårar samverkan.
- Satsningar på att förändra och höja standarden på särskilda boenden. Satsningen innebär både anpassningar av lokalerna för att följa nya regelverk och för att kunna dra nytta av ny teknik men också för att öka trivselen, exempelvis genom mer attraktiva utemiljöer.
- Inköp och införande av nytt verksamhetssystem, vilket ska bidra till ökad kvalitet och säkerhet för brukaren.

Kultur- och fritidsnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Kultur- och fritidsnämndens uppgift är att ansvara för kommunens uppgifter inom folkhälso-, kultur-, fritids- och turismområdet. Nämnden ansvarar för kommunens relationer till, och utveckling av, föreningslivet avseende de föreningar, organisationer och enskilda ideella krafter som hör till nämndens verksamhetsområde.

Nämnden är ansvarig nämnd för ärenden enligt Spellagen (2018:1138), Bibliotekslagen (2013:801), Museilagen (2017:563) och Socialtjänstlagen (2001:453) 5 kap. 12 § Skuldsatta personer.

Viljeinriktning

Tidaholms kommun ska erbjuda ett brett utbud av verksamhet inom områdena folkhälsa, kultur, fritid och turism. Kommunen ska ha en god relation till det lokala föreningslivet och vara ett stöd för och naturlig samarbetspartner till föreningar, organisationer och enskilda ideella krafter.

Vi ska säkerställa att egna verksamheter håller en hög kvalitet som är till nytta och glädje för kommunens invånare. Tillsammans med näringslivet och andra aktörer ska kommunen anordna och stötta arrangemang för att stärka Tidaholms kommuns attraktionskraft.

Föreningslivet är av stor betydelse för kommunens attraktionskraft och förutsättningar för framtida utveckling. Därför ska kommunen prioritera några strategiska objekt de närmsta åren för att skapa en långsiktig hållbarhet och utökade möjligheter för kommunens föreningar att ha tillgång till anpassade anläggningar.

Nämnd (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Budgetram	34 478	34 734	35 864	36 370
Årlig förändring (tkr)		256	1 130	506
Årlig förändring (%)		0,7%	3,3%	1,4%

	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Budgetram	34 478	34 734	35 864	36 370
Resursfördelning	34 678	34 468	35 592	36 093
Verksamhetsförändringar	-	266	271	277
Riktade Budgetprioriteringar				
Riktade Anpassningar	-200			
Investeringsprojekt - tillkommande driftskostnader (reserverade under FIN)		3 250	5 100	5 200

1. Resursfördelning

Kultur- och fritidsnämndens verksamhet omfattas av resursfördelning.

Prislapp

Verksamheternas prislappar har uppdateras samt justerats utifrån kostnadsambitionsnivåer.

Volym

Kommunens befolkningsprognos är uppdaterad och volymerna speglar 2022 års invånarantal.

Verksamhet (antal)	Målgrupp	Andel	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Kulturverksamhet / Fritidsverksamhet / Turismverksamhet / Konsumentrådgivning	Invånarantal	100%	12 780	12 759	12 730	12 658

Verksamhet (kr per invånare)	Genomsnitt Nettokostnad 2022 - Pendlingskommun nära mindre tätort	Kostnadsambitionsnivå	Prislapp - tilldelning 2022
Kulturverksamhet	882	130 %	1 147
Stöd till studieförbund	36	218 %	78
Fritidsverksamhet	1 423	99 %	1 410
Turismverksamhet	154	78 %	120
Budget- och skuldrådgivning	22	65 %	14

Utöver resursfördelningen har nämndens budgetram inför 2022 justerats.

2. Verksamhetsförändringar

Budgetramen har justerats för flytt av verksamheter mellan nämnder. Den del av näringslivsenheten som läggs under kultur- och fritidsnämnden återfinns under verksamhetsförändringar.

3. Riktade budgetprioriteringar

De riktade budgetprioriteringarna för de kommande 3 åren omfattar medel som avsätts under finansförvaltningen och förs över till nämnden när kostnaderna uppstår:

- 1,5 miljoner årligen avsätts för drift- och verksamhetskostnader för Idrottshallen, som utöver skolidrott, ställs till förfogande för föreningslivet.
- 1,25 miljoner för år 2022 och sedan 2,5 miljoner årligen för år 2023-2024 avsätts för ökade kapitalkostnader till följd av renovering av badhuset Forshallen.
- 0,25 miljoner för år 2022 och 0,5 miljoner årligen för år 2023-2024 avsätts för ökade kapitalkostnader till följd av renovering av Rosenbergs ishall.
- 0,25 miljoner för år 2022 och 0,5 miljoner årligen för år 2023-2024 avsätts för ökade kapitalkostnader till följd av renovering av konstgräsplanen.

4. Riktade budgetanpassningar

Det finns inga riktade budgetanpassningar för nämnden.

Investeringsplan

Utöver planerat fastighetsunderhåll av verksamhetslokalerna så avsätts medel i investeringsplanen för 2022-2024 för:

- Anpassningar av Idrottshallen, vilket frigör ytterligare attraktiva träningstider i kommunens övriga tre fullmåttshallar vilket bidrar positivt till inomhusidrotternas utveckling och verksamhet.
- Renovering av badhuset Forshallen då den äldsta bassängen i badhuset är i stort behov av renovering. Genom att även tillföra en höj- och sänkbar botten förbättras möjligheterna för personer med funktionsvariationer att utnyttja badanläggningen.
- Renovering av Rosenbergs ishall, som avser att omfatta byte av rörsystem inklusive anläggande av betongplatta samt byte av träsargen. Dessa åtgärder medför en minskad olycksrisk, idag orsakad av den gamla sargen, vilket hotar att kunna innebära stopp för användande. Åtgärden medför också en enklare ishantering och viss energibesparing. Arenan kan efter denna åtgärd även användas sommartid för annan verksamhet.
- Renovering av konstgräsplanen, som är i behov renovering men prioriteringen innebär också åtgärder för att minska den miljöpåverkan som konstgräsplanen orsakar.

Samhällsbyggnadsnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för skötsel av allmänna platser, trafikplanering, fastighetsförvaltning, avfallshantering samt för miljö- och hälsoskyddsområdet, plan- och byggväsendet och kartframställning.

Viljeinriktning

När vi planerar inför framtiden måste vi tänka hållbart. Ett viktigt mål för nämndens arbete är bidra till en hållbar utveckling av samhället med avstamp i de klimatlöften kommunen avlagt. Nämnden har under det gångna året antagit en ekologisk hållbarhetsstrategi och anställt en miljöstrateg. Nu kommer arbetet att fortsätta genom att ta fram arbetsätt och åtgärder som tar oss i rätt riktning. En miljömiljon avsätts årligen för att accelerera arbetet med miljömässig hållbarhet.

Vi gör ordentliga satsningar på trafikmiljön för de oskyddade trafikanterna i och med utbyggnad av gång- och cykelvägar. Det ska vara enkelt att välja att låta bilen stå och välja alternativa transportsätt.

I Tidaholm ska det finnas plats att leva och arbeta. För att säkerställa att vi kan möta behovet av nya bostadsområden och industritomter behöver vi säkerställa att arbetet med nya detaljplaner kan prioriteras. Tillsammans med kommunens näringsidkare arbetar vi för att fortsätta utveckla Tidaholm till en attraktiv plats att både bo och driva företag på.

Kommunens verksamheter ska ha ändamålsenliga lokaler. Kommunen ska inte ha lokaler som inte nyttjas av den kommunala organisationen.

Nämnd (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Budgettram	32 439	34 640	35 411	36 395
Årlig förändring (tkr)		2 201	771	984
Årlig förändring (%)		6,8%	2,2%	2,8%

	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Budgettram	32 439	34 640	35 411	36 395
Resursfördelning	34 244	29 215	30 999	31 896
Verksamhetsförändringar	-	1 925	1 862	1 899
Riktade Budgetprioriteringar		3 500	2 550	2 601
Riktade Anpassningar	-3 610			
Halvårseffekter	1 805			
Investeringsprojekt - tillkommande driftskostnader (reserverade under FIN)				

2. Resursfördelning

Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet omfattas delvis av resursfördelning.

Prislapp

Verksamheternas prislappar har uppdaterats samt justerats utifrån kostnadsambitionsnivåer.

Volym

Kommunens befolkningsprognos är uppdaterad och volymerna speglar 2022 års invånarantal.

Verksamhet (antal)	Målgrupp	Andel	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	
Väg- och järnvägsnät, parkering / Parker	Invånarantal	100%	12 780	12 759	12 730	12 658

Verksamhet (kr per invånare)	Genomsnitt Nettokostnad 2022 - Pendlingskommun nära mindre tätort	Kostnadsambitionsnivå	Prislapp - tilldelning 2022
Väg- och järnvägsnät, parkering	1 246	88 %	1 095
Parker	372	99,6 %	370

Utöver resursfördelningen har nämndens budgetram inför 2022 justerats.

2. Verksamhetsförändringar

Budgetramen har justerats för flytt av verksamheter mellan nämnder. Den del av näringslivsenheten som läggs under samhällsbyggnadsnämnden återfinns under verksamhetsförändringar.

3. Riktade budgetprioriteringar

De riktade budgetprioriteringarna för 2022 omfattar:

- 1 miljon som avsätts för att kompensera för en uppskjuten process kring Brukets industriområde.
- 2,5 miljoner som avsätts för att stärka nämndens budgetram och minska anpassningskraven inom nämnden.

De riktade budgetprioriteringarna för 2023 och 2024 omfattar:

- 2,6 miljoner som avsätts för att stärka nämndens budgetram och minska anpassningskraven inom nämnden.

4. Riktade budgetanpassningar

Det finns inga nya riktade budgetanpassningar för nämnden.

Investeringsplan

Utöver planerat fastighetsunderhåll av verksamhetslokaler samt gator och parkytor innehåller investeringsplanen för 2022-2024 följande investeringar:

- Framtida bostadsområden. Kommunen vill ha ett varierat utbud av såväl tomter för villabyggen som bostads- och hyresrätter. Investeringen syftar till att säkerställa att de senaste årens bostadsbyggande i kommunen kan hålla i sig vid fortsatt efterfrågan.
- Utveckling av stadskärnan. En attraktiv stadskärna i tätorten är en stolthet för hela kommunen. Genom att utveckla Tidaholms centrum, med bland annat gångstråk längs Tidån, görs Tidaholm till ett besöksmål för såväl kommunens invånare som turister.
- Renovering och underhåll av kök som används av kommunens verksamheter.
- Exploatering av industrimark i enlighet med översiktsplanen.
- Strategiska markinköp i enlighet med målsättningen i översiktsplanen.
- Under 2023-2024 planeras för en utbyggnad av cykelväg till Ekedalen i samverkan med Trafikverket.

Finansförvaltningen

Finansförvaltningen innehåller riktade budgetprioriteringar för hela kommunen, den centrala prognos säkerheten, pensioner, bidrag, transfereringar och avgifter.

Viljeinriktning

Nämnd (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Budgetram	-30 501	-12 817	-10 458	-10 723
Årlig förändring (tkr)		17 684	2 359	-265
Årlig förändring (%)		-58,0%	-18,4%	2,5%

	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Budgetram	- 30 501	- 12 817	- 10 458	- 10 723
Resursfördelning	- 33 301	- 18 517	- 18 008	- 18 373
Verksamhetsförändringar				
Riktade budgetprioriteringar	3 800			
Riktade anpassningar	- 1 000			
Halvårseffekter	- 1 805			
Kommunens riktade budgetprioriteringar		2 450	2 450	2 450
Investeringsprojekt - tillkommande driftskostnader (reserverade under FIN)		3 250	5 100	5 200

1. Resursfördelning

Finansförvaltningens verksamheter omfattas inte av resursfördelningen utan beräknas utifrån föregående års budget samt ny beräkning av kapitalkostnader.

2. Verksamhetsförändringar

Budgetramen har justerats för flytt av verksamheter mellan nämnder. De centrala riktade budgetprioriteringarna flyttas från kommunstyrelsen till finansförvaltningen för 2022 och framåt.

3. Riktade budgetprioriteringar

De riktade budgetprioriteringarna för de kommande tre åren omfattar:

- 3,25 miljoner kronor avsätts under 2022 som kommer att överföras till nämnderna då faktiska kostnader uppstår. Medlen består av:
 - 1,75 miljoner kronor för kostnader som uppstår till följd av tidigare nämnda specificerade investeringar för respektive nämnd. Dessa driftsmedel tillförs på grund av ökade kapitalkostnader, med avsikt att inte påverka andra verksamheter. Detta beräknas vara en halvårskostnad under 2022.
 - 1,5 miljoner kronor som avser för drift- och verksamhetskostnader för Idrottshallen.
- 5,1 miljoner kronor avsätts under 2023, medlen består av dels
 - 3,5 miljoner kronor som tillförs för kapitalkostnader som uppstår till följd av tidigare nämnda specificerade investeringar, vilket kommer att vara helårskostnad från 2023 och framåt.
 - 1,6 miljoner kronor som avser för drift- och verksamhetskostnader för Idrottshallen.
- 5,2 miljoner kronor avsätts under 2024, medlen består av dels
 - 3,5 miljoner kronor driftsmedel som tillförs kostnader som uppstår till följd av tidigare nämnda specificerade investeringar för respektive nämnd. Dessa driftsmedel tillförs på grund av ökade kapitalkostnader
 - 1,7 miljoner kronor som avser för drift- och verksamhetskostnader för Idrottshallen.

4. Riktade budgetanpassningar

Det finns inga riktade budgetanpassningar för nämnden.

7. INVESTERINGSBUDGET

Kommunens investeringsbudget tas fram i med underlag från med nämndernas 10 åriga investeringsbehovsanalys från respektive nämnd. Investeringsbehovsanalysen beslutas om i samband med att nämnden beslutar om årets verksamhetsplan. Investeringsbudgeten är framtagen utifrån kommunens investeringsbehov och de strategiska och finansiella målen.

Nämnd (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Kommunstyrelsen	11 167	13 000	11 000	11 000
Barn- och utbildningsnämnd	1 125	1 000	1 000	1 000
Kultur- och fritidsnämnd	2 300	1 000	1 000	1 000
Social- och omvårdnadsnämnd	602	5 500	500	500
Samhällsbyggnadsnämnd	82 715	97 500	46 000	62 000
Skattefinansierad verksamhet	97 909	118 000	59 500	75 500
Vatten- och avloppsverk	4 568	5 000	3 000	3 000
Renhållningsenhet	7 000	5 000	5 000	5 000
Affärsdrivande verk	11 568	10 000	8 000	8 000
Totalt kommunen	109 477	128 000	67 500	83 500

Så som tidigare har beskrivits finns det stora investeringsbehov nationellt i verksamhetslokaler och även så i Tidaholms kommun. I budgeten 2021–2024 finns flertal investeringar som redan beslutats och påbörjats. Många av dessa stora investeringsprojekt kommer att avslutas under 2020 och 2021.

För den skattefinansierade verksamheten kommer under budgetperioden 2022–2024 investeringarna att uppgå till 253 miljoner kronor. Investeringsbudgeten för 2021 inklusive ombudgetering uppgår till 98 miljoner kronor.

De affärsdrivande verkens investeringar under budgetperioden uppgår till 26 miljoner kronor.

8. BILAGA

Befolkningsprognos

Befolkningsprognosen är uppdaterad och har reviderats ned. Prognosen för 2020 var 12 863 medan utfallet blev 12 790 invånare, vilket är en skillnad på 73.

Fram till 2030 prognostiseras en befolkningsminskning från 12 790 ned till 12 357, vilket är en minskning med 433 invånare.

År	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0-19	2 854	2 853	2 856	2 858	2 851	2 851	2 838	2 831	2 833	2 814	2 798	2 777
20-64	6 961	6 887	6 817	6 770	6 724	6 630	6 559	6 489	6 430	6 374	6 290	6 217
65+	3 031	3 050	3 107	3 131	3 155	3 177	3 184	3 212	3 229	3 261	3 317	3 362
Totalt	12 846	12 790	12 780	12 759	12 730	12 658	12 580	12 532	12 492	12 449	12 405	12 357

År	1980	1990	2000	2020	2030P	2040P
Födda	131	198	119	134	111	105
Döda	179	149	152	142	152	153
Födelseöverskott	-48	49	-33	-8	-41	-48
Inflyttade	376	581	369	548	490	498
Utflyttade	385	462	472	596	496	480
Flyttnetto	-9	119	-103	-48	-7	18
Folkökning	-57	168	-136	-56	-48	-30
Folkmängd	13 069	13 283	12 694	12 790	12 357	11 942

Investeringsbudget

Skola	Projektkod	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Notering
Förskola - Rosenberg	93065	23 058				
Förskola - Ekedalen	93092	13 800				
Förskola - Madängsholm		2 500	2 500			
Förskola - Fröjered			2 500			
Måltidsenheten - Renovering kök		4 000		2 000	4 000	

Vård och omsorg	Projektkod	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Notering
Lokallösning dagligverksamhet		-	5 000	-	-	
Lokallösning hemtjänst		-	10 000	-	-	
Lokallösning arbetsmarknadsenheten	93094	6 955				
Värmekälla midgård	93069	471				
Inventarier LSS boende	93085	259				
Framtidens äldreomsorg		-	5 000	5 000	5 000	
Nytt verksamhetssystem		-	5 000	-	-	

Attraktiv kommun	Projektkod	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Notering
Idrottshall Rosenberg	93067	2 638				
Renovering badhus			20 000			
Renovering ishall			10 000	-		
Ismaskin	93097	1 300				
Idrottshallen - iordningställande			3 000			
Konstgräsplanen			5 000	-	-	
Utveckling stadskärnan - Tidans gångstråk				5 000	10 000	
Verksamhetslokaler - Vulkanen (barnen hus)	93077	5 362				
Gång- och cykelvägar	90077	1 710	4 000	2 000	5 000	
Broar, renovering	90049	494				
Inventarier Lekplatser	90005	49				
Cirkulationsplats Ringvägen	93082	2 552				
Kajkanter - Tidans	93053	410				
Planerat underhåll gata och park	93101	4 000	4 000	4 000	4 000	
Planerat fastighetsunderhåll	93044	8 605	7 500	7 500	7 500	
varav Gröna investeringar			1 000	1 000	1 000	
Tillgänglighetsanpassning (fastighet)	90036	434				
Hyresgästpassningar	93090	1 185	1 500	1 500	1 500	

Näringsliv, boende och exploatering	Projektkod	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Notering
Investeringar och underhåll brukets industriområde	93098	1 500	1 500			
Exploatering industriområden		-	3 000	-	3 000	
Framtida bostadsområden	93099	5 000	5 000	5 000	5 000	
Strategiskt markinköp	93100	2 000	2 000	2 000	5 000	
Reservkraftverk	93070	571				

Nämndernas investeringsanslag	Projektkod	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Notering
Samhällsbyggnadsnämnden	90003	1 922	2 000	2 000	2 000	
Barn- och utbildningsnämnden	90009	1 125	1 000	1 000	1 000	
Social- och omvårdnadsnämnden	90019	343	500	500	500	
Kultur- och fritidsnämnden	90024	1 000	1 000	1 000	1 000	
Kommunstyrelsen	90000	1 167	3 000	1 000	1 000	
Investeringsreserv	93060	10 000	10 000	20 000	20 000	

Affärsdrivande verk	Projektkod	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Notering
Planerat underhåll renhållning	96021	3 000	3 000	3 000	3 000	
Renovering personalbyggnad			2 000			
Ombyggnad ÅVC - Siggestorp	96013	368				
Farligt avfall	96014	700				
Grönt Kort	96019	500				
Planerat underhåll Vatten- och avloppsverk	95029		5 000	5 000	5 000	
Reservvattentäkt	95019	7 000				

Av de 7,5 miljoner som avsätts för planerat fastighetsunderhåll ska minst 1 miljon användas för gröna investeringar. För att räknas som en grön investering ska projektet uppfylla minst ett av kommunens fyra klimatlöften. Dessa klimatlöften ingår i strategin för det strategiska målet Tidaholms kommun utvecklas till ett mer miljömässigt hållbart samhälle.

Riktade budgetprioriteringar

Riktade budgetprioriteringar är områden där särskilda medel har avsatts för ett specifikt ändamål. I Tidaholms kommun är de centrala riktade budgetprioriteringarna under 2022–2024.

Målområde	Riktade budgetprioriteringar	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Attraktiv kommun	För att ta fram mark för såväl bostäder som näringsverksamhet samt utveckling av befintliga detaljplaner avsätts medel för att accelerera arbetet med detaljplanering och planläggning.	700	700	700	700
Attraktiv kommun	För att bidra till målet attraktiv kommun och involvera hela kommunen i ett utvecklingsarbete avsätts medel för en landsbygdsberedning som har till uppgift att initiera olika utvecklingsprojekt i samverkan med medborgare, företag och föreningsliv.		250		
Ett miljömässigt hållbart samhälle	Kommunen har en viktig roll i att skapa ett miljömässigt hållbart samhälle. För att accelerera arbetet avsätts medel för att samordna arbetet och implementera åtgärder.	1 000	1 000	1 000	1 000
Ett starkt och växande näringsliv	För att nå målet att näringslivsklimatet skall förbättras ska kommunen erbjuda elever praktisk arbetslivserfarenhet. Därför avsätts medel för att erbjuda feriepraktik till elever i åk 9 samt åk 1 och åk 2 på gymnasiet.	500	500	500	500
Summa		2 450	2 450	2 200	2 200
Återstår		100		250	250
Summa avsatta medel		2 550	2 450	2 450	2 450

Ekonomistyrningsprinciper

God ekonomisk hushållning är ett viktigt mål för kommunen och ett grundläggande villkor för att kunna uppnå de välfärdspolitiska mål som är det primära syftet med kommunens verksamhet. God ekonomisk hushållning innebär att vart och ett av kommunfullmäktiges strategiska och finansiella mål uppnås helt eller delvis under ett år.

En balanserad ekonomisk utveckling är en förutsättning för att kommunens service kan behållas och utvecklas. En svag ekonomisk hushållning är däremot en begränsning för kommunen när det gäller att tillgodose angelägna behov inom olika verksamhetsområden. Att kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning är en del av kommunallagen.

1. Budgetmodell

Kommunfullmäktige fastställer och tilldelar nämnden en budgetram och investeringsmedel. Budgetramen är de medel som tilldelas en nämnd för dess driftsbudget.

Nämndens verksamhetsplan redogör för hur nämnden har beslutat att fördela driftsbudgeten till nämndens olika verksamheter under året. Fördelningen benämns detaljbudget.

Nämndens investeringsbudget anger hur nämnden har beslutat att fördela dess investeringsmedel under året.

Nämnden ansvarar för att beslutade mål och åtaganden uppnås inom tilldelat budgetram. Nämnden ska inrymma sina verksamheter inom den budget som kommunfullmäktige har fastställt. Beredskap för kostnadsavvikelse mot budget och oförutsedda utgifter ansvarar nämnden för genom omprioriteringar och omfördelningar inom tilldelad budget.

Verksamhetsplaneringen skall bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar och de prioriteringar som nämnden själv vill göra, för att utifrån kommunfullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Nämnden ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas.

Tidaholms kommun har i många år använt sig av en resursfördelningsmodell för att kunna beskriva vilka behov som finns inom de olika verksamheterna.

Resursfördelningsmodellen bygger på nyckeltal och prognoser. Modellen kan ge indikationer på hur medel ska fördelas mellan kommunens olika verksamheter. Det är upp till Kommunfullmäktige att fördela medel mellan kommunens verksamheter, vilket innebär att resursfördelningsmodellen är ett verktyg för kommunfullmäktige att använda sig av för att ge ett stöd och hjälp till fördelningen av kommunens medel. Kommunfullmäktige säkerställer att de medel som kommunen har att fördela stämmer överens med de strategiska mål och den ambition och viljeinriktning som finns.

Uppföljning

- Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över att de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten och ekonomin efterlevs. Varje nämnd skall genomföra resultat- och måluppföljning.
- Redovisning till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige sker i samband med delårsbokslut augusti och årsredovisning.
- Redovisning av månadsrapporter (uppföljning av verksamhet, ekonomi, personal) till kommunstyrelsen sker efter, februari, april, oktober
- Redovisning av helårsprognoser (endast uppföljning av ekonomi) till kommunstyrelsen sker efter, mars, maj, november.

Nämnderna utgör resultatenheter

Nämnden får en budgetram för hela nämndens verksamhetsområde. Budgetramen är lika med nämndens nettokostnader. Nämnden kan dela upp budget i olika verksamheter.

Överskott och underskott

Om nämnden anser att någon del av över- eller underskotten inte ska överföras till det ackumulerade resultatet, ska nämnden motivera detta i verksamhetsberättelsen.

Kommunstyrelsen beslutar därefter om hanteringen av över- och underskotten för verksamhetsåret. Kommunfullmäktige beslutar om hur över- eller underskott ska hanteras långsiktigt.

Omfördelningar

Omfördelningar av medel under innevarande år inom beslutat budgetram beslutas av respektive nämnd.

Omfördelningar mellan nämndernas budgetramar under innevarande år ska endast ske i mycket specifika fall. Om medel ska flyttas mellan nämnderna under innevarande år sker detta med en bokning av kostnader och intäkter i bokföringen.

Tilläggsanslag

Några tilläggsanslag sker inte under innevarande år till nämndernas budgetramar.

Intern kontroll

Intern kontroll är en process som utförs av styrelse, nämnd, förvaltningsledning och medarbetare där syftet är att säkerställa att verksamheten:

- bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål, riktlinjer och uppdrag,
- bedrivs enligt gällande lagar och föreskrifter,
- använder resurser på ett effektivt sätt och
- har en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering.

I fullmäktiges reglemente för intern kontroll §1 beskrivs en ansvarskedja där kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns en god intern kontroll i kommunens verksamheter. Detta innebär bland annat att kommunstyrelsen ansvarar för att det upprättas en organisation kring intern kontroll.

Nämnderna ansvarar därefter för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden. Respektive nämnd ska se till att det finns en organisation för den interna kontrollen, att regler och anvisningar antas, att det årligen upprättas och fastställs en intern kontrollplan samt att det sker en uppföljning av de interna kontrollerna och de genomförda åtgärderna.

Investeringar

Definition och kriterier

En investering är en anläggningstillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav i verksamheten. För att precisera detta ytterligare gäller att en utgift redovisas som en investering om:

- Den ekonomiska livslängden beräknas till minst tre år
- Är avsedd för stadigvarande bruk
- Att beloppet är av väsentlig storlek

Samtliga kriterier skall vara uppfyllda. Med väsentligt belopp menas ett halvt prisbasbelopp. Korttidsinventarier och inventarier till "ringa värde" (anskaffningskostnad under ett halvt prisbasbelopp) kostnadsföres direkt.

Investeringsmedel

Kommunfullmäktige beslutar i samband med Strategisk plan och budget gällande regler för ett investeringsprojekts genomförande från förstudie, projektering, genomförande och upphandling till uppföljning och slutredovisning.

Investeringsaskanden skall beskriva investeringens syfte, investeringsbehov och driftkostnadskonsekvenser. I samband med att nämnden beslutar om verksamhetsplan för år X1 i november år X0 ska en investeringsplan för år X2 till X11 tas fram och beslutas i nämnden. Denna ska skickas till kommunstyrelsen som ett underlag till kommande budgetberedning. Dessutom skall det beskrivas vilka energi- och miljökonsekvenser/effekter investeringen ger.

Innan ett beslut tas om en investering skall det avgöras hur investeringens kostnader i form av kapitalkostnad samt övriga kostnader kommer att påverka nämndens kommande budgetramar. Detta ska göras på framtagna kalkylmall.

Medel för investeringar anslås per investeringsobjekt.

Omdisponering av investeringsmedel till väsentlig karaktär beslutas av kommunfullmäktige. Med väsentlig karaktär menas objekt vars utgift överstiger 10 000 000 kr eller är av principiell betydelse. Omdisponering av investeringsmedel som uppgår till 100 000 kr får beslutas av samhällsbyggnadsnämnden. Övrig omdisponering av investeringsmedel beslutas av kommunstyrelsen. Ombudgetering av investeringsanslag mellan budgetår beslutas av kommunstyrelsen.

För beräkning av kapitalkostnader för skattefinansierad verksamhet används så kallad nominell metod. Avskrivningar görs planenligt under anläggningens eller inventariernas nyttjandetid och startar när dessa tas i bruk. Kapitalkostnader ingår i nämndernas ramar och påverkar kommunens resultat.

Investeringsprojektens beslutsgång

Investeringsprocessen avser investeringsprojekt större än 500 000 kr. Projekt av löpande karaktär omfattas inte av denna investeringsprocess. Projekt som är löpande är definierade i investeringsbudgeten i strategisk plan och budget. Kostnader för förstudier ansvarar respektive nämnd för. Kostnader för projektering ska rymmas i den totala investeringsbudgeten för projektet.

Begreppet projektera kan innebära både att projektera byggprojekt (då samhällsbyggnadsnämnden skall vara inkopplad) eller att projektera förfrågningsunderlag inför en upphandling.

Förstudie

1. Ett behov av investering uppstår hos en nämnd.
2. Beställarnämnden ansvarar för att genomföra förstudien. I förstudien ska en totalkostnadskalkyl som visar på förändringen av framtida driftkostnader bifogas.
3. Beställarnämnden redovisar resultatet av förstudien till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen fattar beslut att:
 - Ärendet behandlas av kommunfullmäktige i samband med att strategisk plan och budget fastställs.
 - Föreslå kommunfullmäktige att godkänna förstudien och ge uppdrag att projektera samt reservera medel i investeringsbudgeten.
 - Återremittera ärendet till beställarnämnden.
 - Avbryta projektet.
4. Kommunfullmäktige fattar beslut att:
 - Godkänna förstudien och ge uppdrag att projektera samt reservera medel i investeringsbudget.
 - Återremittera ärendet till beställarnämnden.
 - Avbryta projektet.

Projektering och upphandling

5. Projektdirektivet upprättas.
6. Beställarnämnden/samhällsbyggnadsnämnden (SBN) genomför projekteringen och uppdaterar totalkostnadskalkylen. Anbud kan inhämtas under projekteringen. Om anbuden/bedömd investeringsutgift är högre än reserverade medel i investeringsbudgeten ska beställarnämnden/SBN i första hand anpassa investeringen utifrån avsatta medel i investeringsbudgeten.

7. Beställarnämnden/SBN godkänner projekteringen och fattar beslut att:

- Godkänna projektering samt skicka ärendet vidare till kommunstyrelsen för handläggning.

8. Beställarnämnden/SBN redovisar resultatet av projekteringen för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen fattar beslut att:

- Föreslå kommunfullmäktige att godkänna projekteringen samt vid behov revidera reserverade medel i investeringsbudgeten.
- Återremittera ärendet till beställarnämnden.
- Avbryta projektet.

9. Kommunfullmäktige fattar beslut att:

- Godkänna projektering samt eventuellt revidera investeringsmedel.
- Återremittera ärendet till beställarnämnden.
- Avbryta projektet.

Genomförande

10. Beställarnämnden/SBN får i uppdrag att teckna tilldelningsbeslut och skriva kontrakt.
11. Projektet genomförs.
12. Projektdirektivet uppdateras vid behov.
13. Om investeringsutgiften avviker från beslutad investeringsbudget ska ett nytt ärende väckas av beställarnämnden/SBN för vidare beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Uppföljningen

14. Uppföljning sker i samband med delårsrapportering och årsredovisning.
15. Slutredovisning ska genomföras i samband med årsredovisning.

Begrepp

Begrepp	Förklaring
Strategisk plan och budget	Kommunfullmäktiges viktigaste verktyg för att styra och leda den kommunala verksamheten. Dokumentet ger besked om vilka mål kommunfullmäktige har satt upp samt fördelning av resurser till nämnderna.
Verksamhetsplan och budget	Nämndens plan för vad förvaltningen ska åstadkomma samt hur verksamheterna ska finansieras. Verksamhetsplanen anger verksamhetsmål och strategier för hur de ska uppnås, samt indikatorer med vilka målen följs upp. Nämndens verksamhetsplan och budget är ettårig.
Enhetsplan	Enhetsplanen anger mål för en särskild enhet. Målen konkretiserar hur enhetens arbete ska medverka till att nämndens verksamhetsmål uppnås. Enhetsplaner fastställs av tjänstepersoner.
Vision	En övergripande politisk ambition att formulera sin strategi mot. En vision beskriver ett önskat framtida läge och behöver inte kunna mätas eller vara helt realistisk. Kommunfullmäktiges vision beskriver hur Tidaholms kommun ska utvecklas på lång sikt.
Målområde	Målområden beskriver vilka frågor och områden kommunfullmäktige bedömer är särskilt viktiga att arbeta med för att närma sig den långsiktiga visionen.
Strategi	Strategier lyfter fram vissa vägval och tillvägagångssätt som ska präglade arbetet med ett visst mål. Både strategiska mål och verksamhetsmål har strategier.
Mätmetod	En beskrivning av vilken metod som ska användas för att mäta och därefter analysera utfallet. Mätmetoden skall ge förutsättning för samma mätvärde när samma objekt mäts vid upprepade tillfällen (förutsatt att objektet inte ändrat sig).
Utfall	Det slutliga resultatet (per år)
Målvärde	Önskat resultatvärde (per år)
Omvärldsanalys	Omvärldsanalysen är en analys av vilka faktorer och kommande trender som påverkar kommunen och kommunens förutsättningar att utföra sina uppdrag. Omvärldsanalyser används som grund för strategisk planering och övergripande beslut.
Resursfördelningsmodell	Resursfördelningsmodellens prislappar baseras på referenskostnad, genomsnittlig nettokostnad för kommungruppen (pendlingskommun nära mindre tätort, härfter benämnd "kommungrupp") eller traditionell budgetuppräkningsmodell. På respektive nämnd återfinns dessa pris- och volyparametrar för varje verksamhet. Referenskostnaden i tabellerna är angivna i hela kronor per brukare för respektive verksamhet. Referenskostnad för Tidaholms kommun är framräknad med antagande av andel brukare samt en framskrivning av volym baserat på befolkningsprognosen. Genomsnittlig nettokostnad för kommungruppen är den faktiska nettokostnaden från räkenskapsammandrag 2019, uppräknat till 2022 enligt index. Kostnadsambitionsnivå är den justering som är gjord för verksamheten, där 100 procent indikerar samma kostnadsambitionsnivå som genomsnittet för kommungruppen, en justering över 100 procent påvisar en högre kostnadsambitionsnivå än genomsnittet. Resterande verksamheter som inte presenteras i tabellerna har en tilldelning beräknad på traditionell budgetuppräkningsmodell.
Referenskostnad	Referenskostnaden bygger på kostnadsutjämnningen och indikerar vad respektive verksamhet borde ha för nettokostnad, enligt kostnadsutjämnningssystemet, om kommunen bedriver den verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. Referenskostnad kallades tidigare för Strukturårsjusterad standardkostnad.
Delårsrapport	Delårsrapporten skall innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.
Årsredovisning	Årsredovisningen skall redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut och bestå av förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och en sammanställd redovisning.
Bokslut	Ett avslutande av alla konton i bokföringen och ett sammanställande av tillgångar och skulder i en balansräkning vid slutet av redovisningsperioden samt av intäkter och kostnader under denna i en resultaträkning.
Finansiella mål	Kommunens finansiella mål uttrycks i form av resultatmål och mål för egenfinansiering av investeringar.
Verksamhetsmål	Verksamhetsmål konkretiserar vad nämndens verksamheter ska uppnå. Varje verksamhetsmål knyts till ett strategiskt mål och bidrar till att kommunen utvecklas i riktning mot kommunfullmäktiges vision. Verksamhetsmålen är mätbara och uppnåeliga.
Resultaträkning	Resultaträkningen är en sammanställning av kostnader och intäkter för en redovisningsperiod.
Finansieringsanalys	Finansieringsanalys visar hur driftverksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten bidragit till den uppkomna förändringen av likvida medel.

Begrepp	Förklaring
Kassaflödesanalys	Se finansieringsanalys.
Balansräkning	Balansräkningen redovisar hur stora kommunens tillgångar är vid årsskiftet och hur dessa tillgångar är finansierade. Balansräkningen visar också hur kapitalet har använts och hur det har anskaffats. Tillgångarna är uppdelade i omsättningstillgångar och anläggningstillgångar.
Likviditet	Betalningsförmågan på kort sikt (förmåga att betala skulder i rätt tid).
Soliditet	Andelen eget kapital av de totala tillgångarna (graden av egna finansierade tillgångar).
Internränta	Internränta - Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss tid.
Avskrivning	Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar.
Periodisering	Fördelning av kostnader och intäkter på de redovisningsperioder till vilka de hör.
Skatteunderlag	Totalt kommunalt beskattningsbar inkomst för samtliga skattskyldiga i kommunen (framkommer vid inkomsttaxeringen).
Skattekraft	Skatteunderlaget dividerat med antalet invånare vid inkomstarets utgång (den kommunalt beskattningsbara inkomsten per invånare).
Resultatutjämningsreserv (RUR)	Reserven är avsedd att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna. När disposition ur fonden får göras uttrycks i kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning.
Lokal utvecklingsreserv (LUR)	I 2013 års bokslut avsattes medel av de av AFA återbetalade sjukförsäkringsavgifter som erhöles detta året till en lokal utvecklingsreserv.
Grön finansiering	Avser finansiering där den underliggande obligationen för finansieringen uppfyller kraven i ett grönt ramverk så som exempelvis "The Green Bond Principles". Gröna obligationer ger ränteplacerare möjligheten att stödja utlåning till investeringsprojekt med mål att mildra klimatförändringarna eller som bidrar till en anpassning till dem.

Budget för balansräkningsenheter

Resultaträkning (tusen kronor)

Resultaträkning	Skattefinansierad 2022	VA-verk	Renhållnings-verksamhet	Totalt kom-munen
Verksamhetens intäkter		18 500	12 900	31 400
Verksamhetens kostnader	-787 072	-14 000	-11 800	-819 685
Av- och nedskrivningar	-37 833	-3 230	-1 000	-42 063
Verksamhetens nettokostnader	-824 905	1 270	100	-823 535
Skatteintäkter	615 509			615 509
Generella statsbidrag, utjämning och fastig-hetsavgift	239 409			239 409
Verksamhetens resultat	23 200	1 270	100	24 570
Finansiella intäkter	-			-
Finansiella kostnader	-4 300	-1 270	-100	-5 670
Resultat efter finansiella poster extraordinä-ra poster	18 900	-	-	18 900
Extraordinära intäkter				-
Extraordinära kostnader				-
Årets resultat	18 900	-	-	18 900

Kassaflödesanalys (tusen kronor)

Kassaflödesanalys	Skattefinansierad 2022	VA-verk	Renhållnings-verksamhet	Totalt kom-munen
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	18 900			18 900
Justering för ianspråktaga avsättningar	-			-
Justering för av- och nedskrivningar	37 833	3 230	1 000	42 063
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	400			400
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	57 133	3 230	1 000	61 363
Ökning / minskning kortfristiga fordringar				
Ökning / minskning förråd och varulager	-			-
Ökning / minskning kortfristiga skulder				
Kassaflöde från den löpande verksamheten	57 133	3 230	1 000	61 363
Investeringsverksamheten				
Investeringar i materiella anläggningstillgång-ar	-118 000	-5 000	-5 000	-128 000
Investeringsbidrag till materiella anläggning-s-tillgångar	-			-
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	-			-
Investeringar i finansiella anläggningstillgång-ar	-			-
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	-			-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-118 000	-5 000	-5 000	-128 000
Finansverksamheten				
Nyupptagna lån	50 000	5 000	5 000	60 000
Amortering av skuld	-13 217	-1 897	-167	-15 280
Ökning av långfristiga fordringar	-10 000			-10 000
Minskning av långfristiga fordringar	2 063			2 063
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	28 846	3 103	4 833	36 783
Årets kassaflöde	-32 020	1 333	833	-29 854

TIDAHOLMS
KOMMUN

tidaholm.se
tidaholms.kommun@tidaholm.se
0502-60 60 00